

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

OPĆINE FOJNICA

2022.

Broj: 01-02-07-11-2-3328-7/22

Sarajevo, juli 2023.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	7
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	8
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	9
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	9
5.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	11
5.1	Izrada i donošenje budžeta	11
5.2	Izveštavanje.....	12
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	13
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	13
6.1.1	Prihodi i primici	13
6.1.1.1	Prihodi od poreza	13
6.1.1.2	Neporezni prihodi	13
6.1.1.3	Primljeni transferi i donacije.....	15
6.1.1.4	Primici od zaduživanja.....	16
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	16
6.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	16
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	17
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	19
6.1.2.4	Kapitalni transferi	21
6.1.2.5	Izdaci za kamate	21
6.1.2.6	Izdaci za nabavku stalnih sredstava.....	21
6.1.2.7	Izdaci za otplatu dugova	22
6.1.3	Finansijski rezultat.....	22
6.2	BILANS STANJA.....	23
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	23
6.2.1.1	Novčana sredstva	23
6.2.1.2	Kratkoročna potraživanja.....	23
6.2.1.3	Kratkoročni plasmani	23
6.2.1.4	Kratkoročna razgraničenja.....	24
6.2.2	Stalna sredstva	24
6.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja.....	26
6.2.4	Dugoročne obaveze i razgraničenja	26
6.2.5	Izvori sredstava	27
6.2.6	Popis sredstava i obaveza.....	27
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	28
7.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	28
8.	JAVNE NABAVKE	28
9.	SUDSKI SPOROVI.....	31
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	31
V.	PRILOZI	32
1.	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	32
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	32

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Općine Fojnica (u daljnjem tekstu: Općina)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2022. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Općine na 31. 12. 2022. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Primljeni transferi od ostalih nivoa vlasti više su iskazani za 100.000 KM jer su priznati kao prihod, iako nisu utrošeni za predviđene namjene, što za posljedicu ima netačno iskazan neraspoređeni višak rashoda nad prihodima. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačke 6.1.1.3 i 6.1.3 Izvještaja);**
2. **Izdaci za nabavku stalnih sredstava su manje iskazani za 150.000 KM jer nisu priznati u 2022. godini kada su i nastali, nego su evidentirani na kratkoročnim razgraničenjima, što za posljedicu ima netačno iskazan neraspoređeni višak rashoda nad prihodima. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačke 6.1.2.6 i 6.1.3 Izvještaja);**
3. **Kratkoročna potraživanja manje su iskazana za 244.580 KM jer nije evidentiran dospjeli iznos zajma u iznosu od 163.737 KM i zbog pogrešnog evidentiranja pretplata u iznosu od 80.843 KM na sumnjivim i spornim potraživanjima, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.1.2 Izvještaja);**
4. **Ne možemo potvrditi knjigovodstvenu vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 2.765.742 KM jer nisu evidentirana cjelokupna ulaganja u lokalne ceste, vodovodnu i kanalizacionu infrastrukturu te u vanjsku rasvjetu. Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena, iako je inflacija na godišnjem nivou iznosila preko 10%. Nije izvršeno ni usaglašavanje dugoročnih plasmana u iznosu od 1.697.811 KM. Navedeno nije u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.2 Izvještaja).**

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Općine u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Općine odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Općine;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Općine Fojnica za 2022. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Općine za 2022 godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Nije u potpunosti uspostavljen trezorski način poslovanja u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH (tačka 4. Izvještaja);**
2. **Rashodi i izdaci nisu Budžetom planirani po izvorima finansiranja. Nije pribavljeno mišljenje kantonalnog ministarstva finansija prije dostavljanja nacrta, odnosno prijedloga budžeta Vijeću. Nisu sačinjavani planovi novčanih tokova i operativni planovi, a stvoreni su rashodi i izdaci iznad visine utvrđene Budžetom. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o Budžetima u FBiH i Odlukom o izvršenju Budžeta (tačke 5.1 i 6.1.2 Izvještaja);**
3. **Godišnji popis imovine i obaveza nije izvršen u potpunosti i u zakonskom roku, a nije izvršeno ni usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.6 Izvještaja);**
4. **Za radove na izgradnji i rekonstrukciji vodovodne i kanalizacione infrastrukture u iznosu od 346.572 KM ugovori su zaključeni nakon provedenih pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja, iako nisu ispunjeni zakonski uslovi za odabir ove vrste postupka, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama (tačka 8. Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Općine u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Općine odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. **Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji.** Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Općine, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 28. 7. 2023. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s. r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s. r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Uspostaviti Općinsko pravobranilaštvo u skladu sa Zakonom o pravobranilaštvu Srednjobosanskog kantona radi pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Općine.	4.
2.	Nastaviti sa aktivnostima na implementaciji internih kontrola u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.	4.
3.	Izjavu o fiskalnoj odgovornosti sačinjavati na način utvrđen Pravilnikom o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti.	4.
4.	Dokument okvirnog budžeta dostavljati Vijeću, sačinjavati planove novčanih tokova i operativne planove i osigurati da budžet sadrži rashode i izdatke po izvorima finansiranja na način utvrđen odredbama Zakona o budžetima u FBiH.	5.1
5.	Izveštaj o izvršavanju Budžeta sačinjavati na način da sadrži početno i završno stanje JRT-a, početno i završno stanje imovine, obaveza i izvora vlasništva, podatke o svim promjenama na osnovu zaduživanja i upravljanja dugom i druge elemente propisane Zakonom o budžetima u FBiH.	5.2
6.	Uz godišnje računovodstvene izvještaje sačinjavati tekstualni izvještaj u kome će se obrazložiti izvršenje budžeta sa posebnim osvrtom na odstupanja ostvarenih od planiranih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka i koji treba da sadrži elemente utvrđene Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu Budžeta u FBiH.	6.
7.	Uspostaviti registar obveznika komunalne naknade, a rješenja kojima se utvrđuje obaveza naplate ove naknade izdavati u rokovima utvrđenim Odlukom o komunalnim djelatnostima.	6.1.1.2
8.	Namjenske prihode i primljene transfere priznavati u visini u kojoj su utrošeni, a neutrošeni dio prije izrade godišnjeg obračuna preknjižiti na vremenska razgraničenja, kako je to utvrđeno Zakonom o budžetu u FBiH i Računovodstvenim politikama za organ uprave Općinu Fojnica.	6.1.1.3
9.	Obaveze na teret budžeta tekuće godine preuzimati samo do visine utvrđene u Budžetu za te namjene, kako je to utvrđeno Zakona o budžetima u FBiH.	6.1.2
10.	Rashode i izdatke priznavati na osnovu nastanka poslovnih događaja koji su predviđeni ugovorom u izvještajnom periodu na koji se odnose, u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH.	6.1.2.2
11.	Osigurati da fakture za pružene komunalne usluge i njihovi prilozi sadrže podatke koji će omogućiti usporedbu planiranih i izvršenih usluga, te vršiti nadzor nad ovim uslugama.	6.1.2.2

12.	Evaluaciju prijava na javne pozive kod raspodjele transfera za sport, kulturu i poticaj poljoprivrednim proizvođačima dokumentovati, te utvrditi odnos između dodijeljenog broja bodova i visine odobrenih sredstava korisnicima.	6.1.2.3
13.	Sa korisnicima transfera ugovorima utvrditi prava i obaveze i način izvještavanja o utrošku sredstava, te osigurati nadzor nad utroškom, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.	6.1.2.3
14.	Izvršiti analizu iskazanih potraživanja, ocjenu njihove naplativosti i u skladu s konstatovanim poduzeti aktivnosti na njihovoj naplati ili otpisu, u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.	6.2.1.4
15.	Dospjele anuitete dugoročnih plasmana preknjižavati na kratkoročna potraživanja u skladu s Računovodstvenim politikama Općine.	6.2.1.4
16.	Poduzeti aktivnosti na utvrđivanju stalnih sredstava koje Općina ima u vlasništvu ili raspolaganju i knjigovodstveno ih evidentirati u skladu sa Zakonom o računovodstvu FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.2
17.	Izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor.	6.2.2
18.	Izdatke za otplatu dugova priznavati u izvještajnom periodu na koji se odnose nezavisno od plaćanja i poštovati prioritete plaćanja utvrđene Zakonom o budžetima u FBiH.	6.2.4
19.	Godišnjim popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obaveza u zakonski utvrđenim rokovima te popisano stanje uskladiti sa knjigovodstvenim stanjem kako se to nalaže odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.6
20.	Izveštaj o novčanim tokovima sačinjavati na način da predstavlja pregled stvarnih priliva i odliva gotovine i gotovinskih ekvivalenata u izvještajnom periodu.	6.3
21.	Pregovaračke postupke bez objave obavještenja provoditi samo u slučaju kada su za to ispunjeni uslovi utvrđeni Zakonom o javnim nabavkama.	8.
22.	Osigurati da ugovori zaključeni sa dobavljačima sadrže zaštitnu klauzulu u slučaju neopravdanog prekoračenja rokova za izvođenje radova te vršiti nadzor nad realizacijom ugovora.	8.

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Budžet Općine Fojnica za 2022. godinu;
- Odluka o izvršenju Budžeta Općine Fojnica za 2022. godinu;
- Zakon o principima lokalne samouprave u FBiH;
- Statut Općine Fojnica;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o državnoj službi u FBiH;
- Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o radu;
- Odluka plaćama i naknadama izabраних zvaničnika, savjetnika, državnih službenika i namještenika u općinskom tijelu vlasti općine Fojnica;
- Zakon o komunalnim djelatnostima Srednjobosanskog kantona;
- Zakon o javnim nabavkama;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Općina Fojnica (u daljnjem tekstu: Općina) je jedinica lokalne samouprave u sastavu Srednjobosanskog kantona, uspostavljena Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH. Njene nadležnosti utvrđene su Ustavom FBiH, Ustavom Kantona, spomenutim Zakonom i Statutom.

Obavlja poslove kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a naročito: 1) osiguranje i zaštita ljudskih prava i osnovnih sloboda; 2) donošenje budžeta; 3) donošenje programa i planova razvoja Općine; 4) utvrđivanje i provođenje politike uređenja prostora i zaštite čovjekove okoline; 5) donošenje prostornih, urbanističkih i provedbenih planova; 6) utvrđivanje i provođenje stambene politike; 7) utvrđivanje i vođenje politike raspolaganja, korištenja i upravljanja građevinskim zemljištem; 8) upravljanje i raspolaganje imovinom; 9) upravljanje, finansiranje i unapređenje djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture (vodosnabdijevanje, prikupljanje i odlaganje čvrstog otpada, javna čistoća, lokalna groblja, lokalni putevi i mostovi, ulična rasvjeta, javna parkirališta, parkovi); 10) donošenje propisa o porezima, naknadama, doprinosima i taksama iz nadležnosti; 11) odlučivanje o zaduženju; 12) lokalni javni prevoz; 13) predškolsko i osnovno obrazovanje; 14) kultura i sport, kao i druge poslove od lokalnog značaja, koji nisu isključeni iz nadležnosti, niti su dodijeljeni u nadležnost nekog drugog nivoa vlasti.

Općina je osnivač: Javnog komunalnog preduzeća „Šćona“ d.o.o. Fojnica, Javne ustanove za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje – Lječilište „Reumal“ Fojnica (dalje: Lječilište „Reumal“), Javne ustanova za predškolsko vaspitanje i obrazovanje Fojnica i Javne ustanove Dom zdravlja Fojnica.

Organi Općine su Općinsko vijeće (u daljnjem tekstu: Vijeće) i načelnik. Vijeće je organ odlučivanja i predstavnički organ građana i ima 21 vijećnika. Načelnik je izvršni organ Općine, koji je predstavlja i zastupa, donosi akte iz svoje nadležnosti, predlaže odluke i druge akte Vijeću. Vijećnici i načelnik biraju se na mandat od četiri godine neposredno na izborima, u skladu s Izbornim zakonom BiH. Predsjedavajuća Vijeća je Vanja Oroz Jukić.

Poslovi iz nadležnosti Općine obavljaju se putem: Kabineta općinskog načelnika, Službe za urbanizam, građenje, katastar i imovinsko-pravne poslove, Službe za privredu, finansije i budžet, Službe za opću upravu, boračko-invalidsku i socijalnu zaštitu, Službe za društvene djelatnosti i stambeno-komunalne poslove i Službe za civilnu zaštitu i inspekcijски nadzor.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji općinskih službi za upravu općine sistematizovana su radna mjesta za 47 zaposlenika, a na 31. 12. 2022. godine bilo je zaposleno 38 izvršilaca.

Načelnik Općine je Sabahudin Klisura, izabran na lokalnim izborima 2020. godine, kojem je ovo treći uzastopni mandat nakon što je prvi put izabran na prijevremenim izborima 2015. godine.

Sjedište Općine je u Ul. Bosanska br. 94.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Općine za 2022. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, u periodu od decembra 2022. do jula 2023. godine, s prekidima.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH izvršio je finansijsku reviziju Općine za 2012. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao negativno mišljenje o finansijskim izvještajima.

U Izvještaju je dato 35 preporuka s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Zbog značajnog protoka vremena i izmjene zakonskih propisa, u ovoj reviziji nismo izvršili ocjenu postupanja po preporukama koje su date u prethodnom izvještaju.

Nakon izvršene revizije za 2022. godinu date su ukupno 22 preporuke.

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljanja prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma rukovodstvu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se poduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2022. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2022. godinu.

U pismu rukovodstvu dato je 12 preporuka, od kojih je sedam implementirano do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, četiri djelimično, a jedna nije. Preporuke koje su djelimično implementirane ili nisu nikako ponovit će se u Izvještaju.

Implementacijom datih preporuka rukovodstvo je pokazalo spremnost za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i uspostavljanje sistema internih kontrola.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Općina u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH,² i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH³ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.⁴

Rukovodioci budžetskih korisnika odgovorni su za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole, u skladu s propisima koji to regulišu, kao i za uspostavljanje, razvoj i implementaciju odgovarajućeg, efikasnog, efektivnog i ekonomičnog finansijskog upravljanja i kontrola u instituciji.

² „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

³ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17 i 3/19

⁴ COSO model je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. Ovaj model definiše internu kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo zajedno sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da osigura razumno uvjerenje da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je osigurana pouzdanost finansijskog izvještavanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

Odgovorni su da ciljeve korisnika javnih sredstava ostvaruju upravljanjem tim sredstvima na zakonit, ekonomičan, efikasan i efektivan način.

Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost sistema internih kontrola je povoljno **kontrolno okruženje**, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Jedinog općinskog organa uprave utvrđena je organizaciona struktura, sistematizacija radnih mjesta s opisom radnih mjesta i propisanim uslovima za obavljanje poslova, kao i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad. Međutim, Vijeće nije donijelo odluku o osnivanju općinskog pravobranilaštva. U sudskim i upravnim postupcima Općinu zastupa savjetnik načelnika, po ovlaštenju načelnika, što nije u skladu sa Zakonom o pravobranilaštvu Srednjobosanskog kantona.⁵ Zbog navedenog pravna zaštita imovine i imovinskih interesa općine nije uspostavljena u skladu sa navedenim Zakonom.

U decembru 2022. godine, Vijeće je donijelo Odluku o uspostavi trezorskog poslovanja. Njome je utvrđeno da se trezorsko poslovanje u Općini primjenjuje od 1. 1. 2023. godine, a Služba za privredu, finansije i budžet je zadužena da uspostavi registar budžetskih korisnika. Odlukom o uspostavi registra budžetskih korisnika Općine Fojnica 15. 12. 2022. godinu, i njenim izmjenama u martu 2023. godine, Vijeće je utvrdilo Općinu kao budžetskog korisnika, a nadležna služba je sačinila Registar budžetskih korisnika.

Pomoćnik načelnika za privredu, finansije i budžet imenovan je za koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu.

Izvršeno je identifikovanje i **procjena uticaja rizika** za ključne segmente poslovanja i donesena je Strategija upravljanja rizicima. U tekućoj godini izvršena je procjena rizika za ključne segmente poslovanja.

Kontrolne aktivnosti zasnovane su na pisanim pravilima i principima, postupcima i drugim mjerama koje se uspostavljaju radi ostvarenja ciljeva korisnika javnih sredstava smanjenjem rizika na prihvatljiv nivo. Računovodstvene politike za organ uprave Općinu Fojnica donesene su 6. 12. 2021. godine. Međutim utvrdili smo da se određeni interni i drugi akti ne primjenjuju dosljedno, te da uspostavljene kontrole nisu u svim slučajevima implementirane. Kao primjer navodimo nedosljednu primjenu Odluke o komunalnoj naknadi, kao i neusaglašenost podataka vezano za utrošak posebne naknade za zaštitu i spašavanje od elementarnih nepogoda u sačinjenim izvještajima i glavnoj knjizi.

Praćenje i procjena sistema internih kontrola nije vršena i nisu utvrđene mjere za razvoj sistema, iako su konstatovani propusti u njegovom funkcionisanju.

U 2022. godini u Općini nije bilo uspostavljeno trezorsko poslovanje u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH. Iako su poduzete značajne aktivnosti u vezi sa dizajniranjem sistema internih kontrola na osnovu COSO modela, one nisu okončane i nisu dosljedno implementirane, u skladu s odredbama Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH, što je za posljedicu imalo pogrešna iskazivanja u finansijskim izvještajima i neusaglašenost za zakonskim i drugim propisima.

Preporuke:

- **uspostaviti općinsko pravobranilaštvo u skladu sa Zakonom o pravobranilaštvu Srednjobosanskog kantona radi pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Općine;**
- **nastaviti sa aktivnostima na implementaciji internih kontrola u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.**

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sačinjena je i dostavljena Kantonalnom ministarstvu finansija. Predata je na obrascu 1B sa priložima. Dokumenti na osnovu kojih je data izjava nisu fotokopirani i uloženi u Predmet o fiskalnoj odgovornosti, kako je to propisano članom 6. navedenog Pravilnika.

⁵ „Sl. novine SBK“, br. 8/17

Zbog navedenog Izjava o fiskalnoj odgovornosti nije sačinjena na način utvrđen članovima 3. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuka:

- **Izjavu o fiskalnoj odgovornosti sačinjavati na način utvrđen Pravilnikom o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti.**

Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH⁶ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavu jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u Federaciji BiH,⁷ Općina nije u obavezi uspostaviti jedinicu za internu reviziju. Zajednička jedinica za internu reviziju, uspostavljena pri kantonalnom Ministarstvu finansija, nadležna je za obavljanje interne reviziju u Općini. U prvom kvartalu 2022. godine obavljena je revizija uspostave i funkcionisanja internih kontrola. Dato je 15 preporuka, od čega je pet preporuka implementirano, a za veći dio ostalih preporuka poduzete su aktivnosti na njihovoj implementaciji.

Prevenција korupcije

U aprilu 2023. godine donesen je Plan integriteta koji je načelnik Odlukom od 19. 4. 2023. godine usvojio. Sekretar Općine zadužen je za nadzor nad njegovim provođenjem i davanje prijedloga za njegovo unapređenje. Utvrđena je obaveza podnošenja Izvještaja o provođenju Plana integriteta načelniku najmanje jednom godišnje. Akcioni plan sa aktivnostima, zaduženjima, očekivanim rezultatima i vremenskim rokovima je dio Plana integriteta.

5. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

5.1 Izrada i donošenje budžeta

Budžet Općine za 2022. godinu (u daljnjem tekstu: Budžet) i Odluku o izvršavanju Budžeta Općine⁸ za 2022. godinu Vijeće je usvojilo 16. 12. 2021. godine u iznosu od 4.291.050 KM. Nakon drugih izmjena i dopuna od 15. 12. 2022. godine, Budžet je uvećan i usvojen u iznosu od 5.883.000 KM.

Izmjenama i dopunama Budžeta planirani su prihodi od poreza u iznosu od 3.076.100 KM, neporezni prihodi od 900.900 KM, primljeni i transferi od 1.706.000 KM i primici od 200.000 KM. U okviru rashoda i izdataka planirani su izdaci za plaće i naknade troškova zaposlenih i doprinosi poslodavaca (1.129.000 KM), izdaci za materijal i sitan inventar (1.270.050 KM), tekući transferi i drugi rashodi (650.450 KM), kapitalni transferi (50.000 KM), izdaci za kamate (93.500 KM), izdaci za nabavku stalnih sredstava (2.340.000 KM), otplate dugova (300.000 KM) i tekuća rezerva (50.000 KM).

Revizijom smo utvrdili da se pri izradi, donošenju i izvršavanju Budžeta nisu dosljedno primijenile odredbe Zakona o budžetima u FBiH:⁹

- Dokument okvirnog budžeta za period 2022–2024. godinu je donesen i objavljen na internet-stranici Općine, ali nije dostavljen Vijeću u vidu informacije, kako je to propisano članom 18. Zakona o budžetima u FBiH;
- prije dostavljanja nacрта, odnosno prijedloga budžeta Vijeću, nije pribavljeno mišljenje kantonalnog ministarstva finansija u vezi s planiranim prihodima i primicima i primjeni fiskalnog pravila iz člana 43. Zakona o budžetima u FBiH, što je obaveza utvrđena članom 33. navedenog Zakona;

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08 i 101/16

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

⁸ „Sl. novine Općine Fojnica“, br. 9/21 i 3/22

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19 i 25a/22

- Budžetom nisu iskazani planirani rashodi i izdaci po izvorima finansiranja, kako je predviđeno članom 26. Zakona o budžetima u FBiH;
- nisu sačinjavani planovi novčanih tokova kojima se predviđa priliv i odliv sredstava na Jedinstveni račun trezora, koji su osnov za izvršenje Budžeta. Nisu se sačinjavali ni operativni planovi. Odbor za likvidnost nije imenovan. Navedeno nije u skladu s članovima 53. i 63. Zakona o budžetima u FBiH;
- planiranje pojedinih rashoda i izdataka te prihoda od komunalne naknade Budžetom nije vršeno na odgovarajućoj poziciji u skladu s kontnim planom za budžetske korisnike, koji je sastavni dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

U skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem FBiH¹⁰ i Uredbom o izradi strateških dokumenta u FBiH¹¹, načelnik je 3. 11. 2022. godine donio Odluku o izradi strategije razvoja općine Fojnica za period od sedam godina, 2024-2030. godine. Rok za njenu izradu je deset mjeseci od dana donošenja.

Godišnji i trogodišnji plan rada Općine nije sačinjen kako je to propisano Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH.¹²

Program rada načelnika Općine nije sačinjen za 2022. godinu. Međutim, za 2023. godinu jeste i Vijeće ga je usvojilo 26. 1. 2023. godine.¹³

Rashodi i izdaci nisu Budžetom planirani po izvorima finansiranja, a u pojedinim slučajevima ni na odgovarajućoj poziciji kontnog plana koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Nije pribavljeno mišljenje kantonalnog ministarstva finansija prije dostavljanja nacрта, odnosno prijedloga budžeta Vijeću. Nisu sačinjavani planovi novčanih tokova i operativni planovi. Dokument okvirnog budžeta za period 2022–2024. godine nije dostavljen Vijeću u vidu informacije. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuka:

- ***Dokument okvirnog budžeta dostavljati Vijeću, rashode i izdatke Budžetom planirati po izvorima finansiranja i na odgovarajućim pozicijama kontnog plana, te sačinjavati planove novčanih tokova i operativne planove u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.***

5.2 Izvještavanje

Izvještaj o izvršenju Budžeta za 2022. godinu Vijeće je usvojilo 30. 3. 2023. godine.

Izvještaj o izvršenju Budžeta za 2022. godinu ne sadrži podatke o početnom i završnom stanju JRT, niti o početnom i završnom stanju imovine, obaveza i izvorima vlasništva, podatke o svim promjenama na osnovu zaduživanja i upravljanja dugom i druge elemente, zbog čega on nije sačinjen na način utvrđen članom 97. Zakona o budžetima u FBiH.

Izvještaj o radu općinskog načelnika i službi za upravu za 2022. godinu sačinjen je i Vijeće ga je usvojilo 26. 1. 2023. godine.

Preporuka:

- ***Izvještaj o izvršavanju Budžeta sačinjavati na način da sadrži početno i završno stanje JRT-a, početno i završno stanje imovine, obaveza i izvora vlasništva, podatke o svim promjenama na osnovu zaduživanja i upravljanja dugom i druge elemente propisane Zakonom o budžetima u FBiH.***

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 32/17

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br. 74/19

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 74/19 i 2/21

¹³ „Sl. novine Općine Fojnica“ br. 1/23

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Općina je sačinila Godišnje finansijske izvještaje za 2022. godinu i dostavila ih nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku.

Analiza iskaza, koja je sačinjena uz godišnje finansijske izvještaje, ne sadrži detaljno obrazloženje izvršenja budžeta s posebnim osvrtom na odstupanja, analizu stalnih sredstava, potraživanja i obveza i druge propisane elemente.

Zbog navedenog Analiza iskaza nije sačinjena na način propisan članovima od 30. do 32. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.¹⁴

Preporuka:

- *uz godišnje računovodstvene izvještaje sačinjavati tekstualni izvještaj u kome će se obrazložiti izvršenje budžeta sa posebnim osvrtom na odstupanja ostvarenih od planiranih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka i koji treba da sadrži elemente utvrđene Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu Budžeta u FBiH.*

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2022. godinu ukupno ostvareni prihodi iskazani su u iznosu od 5.709.491 KM. Strukturu prihoda čine: prihodi od poreza (3.169.034 KM), neporezni prihodi (901.084 KM), primljeni transferi (1.466.910 KM) i primici od finansijske imovine (172.463 KM).

6.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza ostvareni su u iznosu od 3.169.034 KM, a najznačajnije učešće u njihovoj strukturi čine prihodi od indirektnih poreza (1.902.422 KM), poreza na dohodak (846.523 KM) i poreza na imovinu (411.692 KM), koji se, prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u FBiH, doznavačavaju na depozitni račun Općine.

6.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi iskazani u iznosu od 901.084 KM odnose se na naknade, takse i prihode od pružanja javnih usluga (791.371 KM), prihode od poduzetničke aktivnosti i imovine (109.563 KM) i novčane kazne (150 KM).

Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga najvećim dijelom se odnose na ostale budžetske naknade i takse (446.221 KM), naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima (188.543 KM) i komunalne naknade i takse (84.012 KM).

Najveći dio ostalih budžetskih naknada i taksi čine naknade: za dodijeljeno zemljište (127.863 KM), za korištenje državnih šuma (99.693 KM), za korištenje građevinskog zemljišta (89.063 KM), za uređenje građevinskog zemljišta (51.139 KM) i po osnovu prirodnih pogodnosti – renta (38.566 KM).

Naknada za dodijeljeno građevinsko zemljište (127.863 KM) je prihod koji se ostvaruje u skladu sa Zakonom o građevinskom zemljištu i Odlukom Vijeća o građevinskom zemljištu, a najveći dio odnosi se na uplate po rješenjima za utvrđivanje prava vlasništva na građevinskom zemljištu na SRC „Poljana“ i SRC „Pridolci“.

Naknada za korištenje državnih šuma (99.693 KM) je prihod uređen Zakonom o šumama.¹⁵ Shodno članovima 55. i 58. Zakona, dio ove naknade treba se uplatiti na namjenski račun Općine na čijem području se ostvaruje ovaj prihod, a sredstva se ne mogu trošiti prije nego što Vijeće donese godišnji

¹⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 69/14, 14/15 i 4/16

¹⁵ „Sl. novine SBK“, br. 5/14, 12/15, 8/16, 7/18 i 14/20

plan utroška ovih sredstava. Javno preduzeće Srednjobosanske šume d.o.o. Donji Vakuf uplatilo je ovu naknadu na depozitni račun Općine. **Općina nema otvoren poseban namjenski račun za ove prihode, niti je Vijeće donijelo godišnji plan utroška sredstava u skladu s odredbama Zakona o šumama.**

Naknada za korištenje građevinskog zemljišta iskazana je u iznosu od 89.063 KM, a odnosi se na korištenje građevinskog zemljišta i na komunalnu naknadu. Naknada za korištenje gradskog građevinskog zemljišta uređena je Odlukom o građevinskom zemljištu i u prethodnim periodima naložena je za uplatu rješenjima Službe za društvene djelatnosti i stambeno-komunalne poslove.

Odlukom Vijeća o komunalnoj naknadi od 18. 2. 2021. godine utvrđena je obaveza plaćanja komunalne naknade za obveznike locirane u zonama gradskog građevinskog zemljišta od 2021. godine, a za one van zona od 1. 1. 2022. godine. Prema odredbama Odluke, iznos za uplatu ove naknade utvrđuje se rješenjem na godišnjem nivou. Općina nije pravovremeno pokrenula aktivnosti na izdavanju rješenja, niti su okončane aktivnosti na uspostavljanju registra obveznika plaćanja komunalne naknade. Rješenja za obveznike u zonama izdata su u decembru 2022. godine, dok za obveznike van zona nisu bila izdata do kraja 2022. godine. **Zbog navedenog konstatujemo da obračun i naplata komunalne naknade nije izvršena u roku utvrđenom Odlukom o komunalnim djelatnostima, što za posljedicu ima manje iskazana potraživanja i prihode čije efekte ne možemo procijeniti.**

Pored navedenog, ova naknada je planirana na poziciji ostalih budžetskih naknada, umjesto na poziciji komunalnih naknada i taksi, kako je to propisano kontnim planom koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Zbog navedenog su više iskazane ostale budžetske naknade, a komunalne naknade i takse manje.¹⁶

Naknada za uređenje građevinskog zemljišta (51.139 KM) i *naknada po osnovu prirodnih pogodnosti – renta* (38.566 KM) uređene su Odlukom o građevinskom zemljištu.

Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima čine javni prihodi od: cestovnih naknada (78.581 KM), naknada iz oblasti civilne zaštite (28.397 KM), vodnih naknade (42.127 KM) i naknada za korištenje podataka i vršenje usluga iz oblasti premjera i katastra (39.438 KM). Zakonom o cestama u FBiH,¹⁷ Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća,¹⁸ Zakonom o vodama¹⁹ i Odlukom o naknadama za korištenje podataka premjera i katastra²⁰ i Odlukom o naknadama za vršenje usluga iz oblasti premjera i katastra²¹ propisana je namjena korištenja ovih sredstava. S obzirom da su ovo namjenski prihodi, u skladu sa članovima 48. i 78. Zakona o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama Općine neutrošeni dio ovih prihoda na kraju godine treba se razgraničiti. U ranijim periodima ovi prihodi su se priznavali kao prihodi perioda u naplaćenom iznosu iako nisu utrošeni, i nisu preknjižavani na razgraničenja.

U tekućoj godini naknade iz oblasti civilne zaštite prikupljene su u iznosu od 59.952 KM a prihod je priznat u iznosu od 28.397 KM, umjesto 38.163 KM koliko je iskazan trošak ovih namjenskih sredstava. **Zbog navedenog manje je iskazan i finansijski rezultat tekuće godine, a više razgraničenja za 9.766 KM. Efekte na iskazana razgraničenja i neraspoređeni višak rashoda nad prihodima u Bilansu stanja ne možemo mjeriti jer se ovi prihodi u ranijim godinama, prije izrade godišnjeg obračuna, nisu preknjižavali na vremenska razgraničenja, kako je to utvrđeno Zakonom o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama Općine.**²²

Komunalne naknade i takse iskazane u iznosu od 84.012 KM odnose se na općinske komunalne naknade za istaknutu firmu. Visina komunalne takse na području općine utvrđena je odlukom Vijeća. Nadzor i kontrolu nad obračunom i plaćanjem kantonalnih komunalnih taksi vrši Porezna uprava FBiH – Kantonalni ured Novi Travnik.

¹⁶ Preporuka za navedeno data je u tački 5.1. Izvještaja.

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br.12/10,16/10 i 66/13

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, br.39/03, 22/06 i 43/10

¹⁹ „Sl. novine FBiH“, br.70/06

²⁰ „Sl. novine FBiH“, br.49/15

²¹ „Sl. novine FBiH“, br.49/15

²² Preporuka za navedeno data u tački 6.1.1.3 Izvještaja.

Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine najvećim dijelom odnose se na prihode ostvarene po osnovu koncesionih ugovora koje je Kanton zaključio sa koncesionarom. Od ugovorene koncesione naknade dio pripada Općini na kojoj se koncesija nalazi. Po osnovu koncesija za rudnik uglja, gipsa, te mini hidrocentrala Općina je ostvarila prihod u iznosu od 43.004 KM. U okviru ove grupe prihoda iskazane su i kamate naplaćene od JKP „Šćona“ d.o.o. Fojnica (dalje JKP Šćona) i Lječilišta Reumal u iznosu od 41.911 KM po osnovu datih dugoročnih zajmova.

Preporuka:

- **uspostaviti registar obveznika komunalne naknade, a rješenja kojima se utvrđuje obaveza naplate ove naknade izdavati u rokovima utvrđenim Odlukom o komunalnim djelatnostima.**

6.1.1.3 Primitveni transferi i donacije

Primitveni transferi i donacije iskazani su u iznosu od 1.466.910 KM, a odnose se na primitvene transfere od ostalih nivoa vlasti (1.020.950 KM), kapitalne transfere od ostalih nivoa vlasti (433.200 KM) i donacije (12.760 KM).

Primitveni transfere od ostalih nivoa vlasti čine: primitveni transferi od kantona (580.900 KM) i od Federacije (440.050 KM).

Primitveni transferi od kantona najvećim dijelom se odnose na primitvena sredstva od Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Srednjobosanskog kantona za: rekonstrukciju izvorišta i rezervoara Bakovići (30.000 KM), regulaciju korita rijeke Dragače (117.000 KM), izgradnju mosta preko rijeke Dragače u naselju Tovarište (50.000 KM), regulaciju rijeke Gvožđanke (40.000 KM), izgradnju rasvjete Ščitovo – Nadbare i Rupanovac – Fojnica (50.000 KM), asfaltiranje pristupnog puta za naselje Luke (35.000 KM) te rekonstrukciju i asfaltiranje puta u naselju Bježanija (42.000 KM).

Primitveni transferi od Federacije iskazani su u iznosu 440.050 KM. Najvećim dijelom odnose se na utrošena razgraničena sredstva prethodne godine primitvena za rekonstrukciju puta Bakovići – Bistrica – Garež (150.000 KM) i za rekonstrukciju vodovodnog izvorišta Tocili (60.000 KM), te jednokratnu novčanu pomoć u iznosu od 125.000 KM. Neutrošena, a primitvena sredstva u 2022. godini od Općine Stari Grad (100.000 KM) i Federalnog ministarstva kulture (30.000 KM), preknjižena su na vremenska razgraničenja u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama Općine.

Međutim, sredstva primitvena od Federalnog ministarstva prostornog uređenja 29. 11. 2022. godine za asfaltiranje puta Bakovići – Bistraci u iznosu od 100.000 KM iskazana na primitvenim transferima nisu utrošena. Zbog navedenog su prihodi i finansijski rezultat perioda više, a kratkoročna razgraničenja i višak rashoda nad prihodima manje iskazani za 100.000 KM.

Primitveni kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova u iznosu od 433.200 KM se odnose na kapitalne transfere od Federacije (370.000 KM) i od kantona (63.200 KM).

Ugovorom zaključenim sa Federalnim ministarstvom finansija u augustu 2022. godine, na osnovu Odluke Vlade FBiH o raspodjeli sredstava utvrđenih Budžetom FBiH broj 1230/2022 od 8. 8. 2022. godine Općini su dodijeljena sredstva u iznosu od 370.000 KM za regulaciju korita rijeke Dragače (za potporne zidove), koja su tokom godine i utrošena.

Donacije u iznosu od 12.760 KM su uplate fizičkih i pravnih osoba za pomoć porodici Mašin u izgradnji kuće.

Preporuka:

- **namjenske prihode i primitvene transfere priznavati u visini u kojoj su utrošeni, a neutrošeni dio prije izrade godišnjeg obračuna preknjižiti na vremenska razgraničenja, kako je to utvrđeno Zakonom o budžetu u FBiH i Računovodstvenim politikama za organ uprave Općinu Fojnica.**

6.1.1.4 Primici od zaduživanja

Primici od finansijske imovine iskazani su u iznosu od 172.463 KM, a odnose se na iznos izvršenih uplata glavnice po osnovu dospjelih anuiteta datih dugoročnih plasmana JKP Šćona d.o.o. Fojnica i Lječilišta „Reumal“ Fojnica, što je detaljnije opisano u tački 6.2.2 Izvještaja.

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2022. godinu rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 5.919.559 KM. Strukturu rashoda i izdataka čine: izdaci za nabavku stalnih sredstava (2.492.59 KM), izdaci za materijal i usluge (1.266.789 KM), plaće i naknade troškova zaposlenih (992.518 KM), tekući transferi i drugi tekući rashodi (684.758 KM), izdaci za otplate dugova (244.778 KM) doprinosi poslodavca (94.639 KM), izdaci za kamate (93.481 KM) i kapitalni transferi (50.000 KM).

Rashodi i izdaci u odnosu na one utvrđene Budžetom više su iskazani za 212.486 KM i to na sljedećim pozicijama: izdaci za nabavku stalnih sredstava (156.283 KM), tekući transferi pojedincima (35.018 KM), izdaci za energiju (12.107 KM), tekući transferi neprofitnim organizacijama (5.436 KM), ugovorene i druge posebne usluge (1.803 KM), tekući transferi drugim nivoima vlasti (1.200 KM), te doprinosi poslodavaca i ostali doprinosi (639 KM). Prekoračenja na poziciji tekućih transfera odnose se na korištenje sredstava tekuće rezerve, dok za ostale rashode i izdatke nije dato obrazloženje. Preuzimanjem obaveza na teret budžeta tekuće godine iznad visine utvrđene Budžetom te godine nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Odlukom o izvršavanju Budžeta za 2022. godinu.

Općina se u pojedinim slučajevima nije pridržavala ograničenja utvrđenih Budžetom, te su stvoreni rashodi i izdaci, odnosno preuzete su obaveze iznad iznosa odobrenih Budžetom za te namjene u iznosu od 212.486 KM. Navedeno nije u skladu sa članom 6. Zakona o budžetima u FBiH i članom 12. Odluke o izvršavanju Budžeta za 2022. godinu.

Preporuka:

- **obaveze na teret budžet tekuće godine preuzimati samo do visine utvrđene u Budžetu za te namjene, kako je to utvrđeno Zakona o budžetima u FBiH.**

6.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 992.518 KM (bruto plaće i naknade plaća 858.833 KM i naknade troškova zaposlenih 133.685 KM).

Obračun plaća i naknada zaposlenih vrši se u skladu s Odlukom plaćama i naknadama izabranih zvaničnika, savjetnika, državnih službenika i namještenika u općinskom tijelu vlasti općine Fojnica²³ i Pravilnikom o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika državnih Službi općine Fojnica.²⁴ Odlukama o izvršenju Budžeta Općine utvrđena je osnovica za obračun plaća i to u periodu od 1. 1. do 30. 4. 2022. godine u iznosu od 300 KM, a od 1. 5.2022. godine u iznosu 330 KM i vrijednost boda od jedan.

Najviša neto plaća isplaćena u Općini iznosila je 2.715 KM, a najniža 550 KM.

Ocjenjivanje zaposlenika za 2022. godinu izvršeno je u skladu sa Zakonom o državnoj službi FBiH²⁵ i Zakonom o namještenicima u organu državne službe u FBiH.²⁶

Odlukom o radnom vremenu u jedinstvenom općinskom organu uprave Fojnica²⁷ definisano je sedmično radno vrijeme u trajanju od 40 sati, a raspoređuje se na pet radnih dana u sedmici i traje od 7:00 do 15:30 sati, sa utvrđenim pravom na dnevni odmor u trajanju od 30 minuta.

²³ „Sl. novine Općine Fojnica“ br. 8/11

²⁴ od 11. 4. 2011 i 17. 1. 2022. godine

²⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 29/03, 23/04, 39/04, 54/04, 67/05, 8/06, 4/12 i 99/15

²⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 49/05 i 103/21

²⁷ od 17. 9. 2021. godine

Naknade troškova zaposlenih u Općini iskazane su u iznosu od 108.176 KM, a odnose na naknade za topli obrok (61.936 KM), regres za godišnji odmor (20.258 KM), pomoć u slučaju smrti ili teže invalidnosti (11.710 KM), naknade za prevoz sa posla i na posao (9.393 KM) i otpremnine zbog odlaska u penziju (4.879 KM).

Visina naknade za topli obrok iznosila je 1% od prosječne plaće u FBiH za svaki radni dan proveden na poslu, naknada za korištenje godišnjeg odmora isplaćena je u iznosu od 50% prosječne neto plaće isplaćene u FBiH (547 KM), naknade za prevoz na posao i sa posla u visini mjesečne karte na odobrenoj relaciji, a otpremnina u visini pet prosječnih neto plaća isplaćenih u FBiH prema zvanično objavljenim podacima.

Uvidom u uzorak plaća i naknada troškova zaposlenih za april, august i decembar nismo utvrdili nepravilnosti kod obračuna i isplate.

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 1.266.789 KM, od čega su: ugovorene i druge posebne usluge (352.353 KM), izdaci za tekuće održavanje (349.555 KM), izdaci za komunikaciju i komunalne usluge (340.213 KM), izdaci za energiju (165.107 KM) i ostalo.

U okviru izdataka za komunikaciju i komunalne usluge (340.213 KM) najznačajniji iznos odnosi se na izdatke za komunalne usluge (304.556 KM).

Zakonom o komunalnim djelatnostima²⁸ utvrđeno je da obavljanje pojedinih komunalnih djelatnosti koje se finansiraju iz budžeta općina obavezno povjerava javnom preduzeću komunalnih djelatnosti, ukoliko ono posjeduje odgovarajuće tehnološke i ekonomske uslove za obavljanje povjerenih komunalnih djelatnosti. U suprotnom, obavljanje pojedinih komunalnih djelatnosti koje se finansiraju iz budžeta obavlja se na osnovu provođenja procedura u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Vijeće je, u skladu sa Zakonom, dužno donijeti propis kojim se uređuju uslovi za osiguranje stalnog i kvalitetnog obavljanja komunalnih djelatnosti. Između ostalog i obaveza da davalac usluge posjeduje ili ima na raspolaganju odgovarajuću opremu i sredstva rada, te odgovarajuće stručne kadrove. Međutim, nije nam prezentirano da je Vijeće donijelo navedeni propis.

Vijeće je 10. 3. 2022. godine, na osnovu člana 9. Zakona o komunalnim djelatnostima, donijelo Odluku o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti na području općine Fojnica JKP Šćona.²⁹ Sastavni dio ove Odluke je Plan obavljanja komunalnih djelatnosti na području općine Fojnica za 2022. godinu (u daljem tekstu: Plan). Planirano je da se izvrše usluge: metenja ulica i odvoza smeća, postavljanje i skidanje zastava, čišćenje korita, rijeka, jazova i kanala, održavanje i obnavljanje zelenila i zimsko održavanje puteva ukupne vrijednosti 329.231 KM. Nije nam prezentirana dokumentacija da je prije povjeravanja poslova Općina potvrdila da JKP Šćona posjeduje ili ima na raspolaganju odgovarajuću opremu i sredstva rada, te odgovarajuće stručne kadrove.

Shodno Odluci, Općina je 15. 6. 2022. godine, zaključila ugovor o vršenju komunalnih usluga sa JKP Šćona u vrijednosti 329.231 KM. Ugovoreno je da nadzor nad obimom izvršenih poslova obavlja komunalni redar, zaposlenik Općine.

Realizacija po ovom ugovoru iskazana je u iznosu od 329.226 KM, od čega je 298.436 KM na poziciji izdataka za komunikaciju i komunalne usluge, a 32.790 KM na poziciji izdataka za tekuće održavanje.

Uvidom u fakture koje izdaje JKP Šćona za pružanje komunalnih djelatnosti po Odluci i ugovoru utvrdili smo da one i njihovi prilozi ne sadrže podatke na osnovu kojih bi se potvrdio obim izvršene usluge i izvršilo poređenje planiranih i izvršenih usluga, a time uspostavio adekvatan nadzor nad vršenjem komunalnih usluga. Također, izvršeni su i radovi u vrijednosti od 39.252 KM koji nisu predviđeni Odlukom i ugovorom. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da su usluge izvršene u skladu sa Odlukom i ugovorom koji je zaključen, te konstatujemo da nije uspostavljen odgovarajući nadzor nad njihovom realizacijom.

²⁸ „Sl. novine SBK“ 13/13

²⁹ Sl. novine općine Fojnica 2/22

Izdaci za tekuće održavanje iskazani u iznosu od 349.555 KM su usluge opravki i održavanja (231.375 KM) i nabavka materijala za opravke i održavanje (118.180 KM). U najvećoj mjeri evidentirane fakture odnose na građevinske radove za potrebe mjesnih zajednica i nabavku posipnog materijala (detaljnije opisano u tački 8. Izvještaja).

U okviru izdataka za usluge opravki i održavanja iskazani su izdaci za zimsko održavanje puteva koje, u skladu sa Odlukom o povjeravanju komunalnih djelatnosti i zaključenim ugovorom, obavlja JKP Šćona u iznosu od 58.308 KM. Revizijom smo utvrdili da je u 2022. evidentirana i faktura JKP Šćona u iznosu od 30.924 KM iz 2021. godine, zbog čega su ovi rashodi i izdaci više iskazani za navedeni iznos.

Za usluge zimskog održavanja puteva nije nam prezentirana dokumentacija o izvršenom nadzoru. Također, u okviru izdataka za usluge opravki i održavanja iskazani su izdaci iz 2021. godine u iznosu od 30.925 KM, te su za ovaj iznos rashodi za 2022. godinu precijenjeni, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH.

Ugovorene i druge posebne usluge iskazane su u iznosu od 352.353 KM, što je više u odnosu na sredstva planirana Budžetom za 1.083 KM. U okviru ovih usluga evidentirani su izdaci: po osnovu drugih samostalnih djelatnosti i povremenog samostalnog rada (170.610 KM), zatezne kamate i troškove spora (48.679 KM) i ostale nespomenute dažbine (48.099 KM).

Izdaci po osnovi drugih samostalnih djelatnosti i povremenog samostalnog rada se odnose na izdatke za: naknade Vijećnicima (79.919 KM), rad komisija (47.621 KM), usluge po osnovu ugovora o djelu (26.870 KM) i naknade predsjednika mjesnih zajednica (16.200 KM).

Izdaci za naknade općinskim vijećnicima do 30. 4. 2022. godine realizovani su na osnovu Odluke o visini naknade za rad vijećnika Općinskog vijeća Fojnica,³⁰ kojom je bila utvrđena mjesečna naknada vijećnicima u iznosu od 260 KM (paušal) i dnevica u iznosu od 40 KM za svaku sjednicu na kojoj pojedini vijećnik prisustvuje. Od 1. 5. 2022. godine u primjeni je nova Odluka o visini naknade za rad vijećnika Općinskog vijeća Fojnica.³¹ Njome je utvrđena mjesečna naknada vijećnicima u visini jedne osnovice za obračun plaća i dnevnica u iznosu od 40 KM za svaku sjednicu na kojoj pojedini vijećnik prisustvuje. Naknada za vijećnika koji je ujedno u predsjednik kluba stranke uvećava za 40 KM. Za svako neopravdano odsustvovanje vijećnika sa sjednice, iznos paušala umanjuje se za 10%. Obračun i isplata naknada vijećnicima vršeni su u skladu sa navedenim Odlukama.

Ostale nespomenute dažbine odnose se na ostale nespomenute usluge i dažbine (33.574 KM) i izdatke za fizičko osiguranje objekata (14.525 KM). Utvrdili smo da su u okviru ostalih nespomenutih usluga i dažbina evidentirana davanja mjesnim zajednicama i udruženjima građana u svrhu organizacije sportskih i kulturnih događaja, te pomoć u poslovanju u ukupnom iznosu od 13.370 KM. Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta FBiH predviđeno je da se nepovratna davanja koja nisu dana u svrhu nabave kapitalne imovine evidentiraju u okviru tekućih transfera i ostalih tekućih rashoda. **S obzirom na navedeno, konstatujemo da davanja udruženjima građana u iznosu od najmanje 13.370 KM nisu planirana i iskazana na propisanim pozicijama u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Zbog toga finansijski izvještaji ne daju tačan prikaz ovih rashoda i izdataka u finansijskim izvještajima, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

Preporuke:

- **rashode i izdatke priznavati na osnovu nastanka poslovnih događaja koji su predviđeni ugovorom u izvještajnom periodu na koji se odnose, u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH;**
- **osigurati da fakture za pružene komunalne usluge i njihovi prilozi sadrže podatke koji će omogućiti usporedbu planiranih i izvršenih usluga, te vršiti nadzor nad ovim uslugama.**

³⁰ „Sl. novine Općine Fojnica“, br. 5/11

³¹ „Sl. novine Općine Fojnica“, br. 3/22 i 4/22

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi iskazani su u iznosu od 684.758 KM. Njihova struktura je: tekući transferi pojedincima (267.418 KM), tekući transferi neprofitnim organizacijama (175.436 KM), subvencije javnim preduzećima (101.800 KM), tekući transferi drugim nivoima vlasti (81.250 KM), subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima (50.135 KM) i drugi tekući rashodi (8.719 KM).

Transferi pojedincima iskazani su u iznosu od 267.418 KM, što je više u odnosu na sredstva planirana Budžetom za 35.018 KM. U okviru transfera pojedincima iskazane su: jednokratne novčane pomoći (109.355 KM), stipendije za studente (96.000 KM), transferi pojedincima za posebne namjene – elementarne nepogode (38.163 KM), jednokratne naknade za porodilje (22.500 KM) i izdaci za stimulacije učenika (1.400 KM). Članom 32. Odluke o izvršavanju budžeta Općine uređeno je da se sredstva utvrđena na poziciji „Grantovi pojedincima“, koriste prema kriterijima i aktima koje donosi načelnik općine, na prijedlog nadležne općinske službe.

Jednokratne novčane naknade iskazane su u iznosu od 109.355 KM, a u dijelu od 73.572 KM su pomoći odobrene rješenjima Službe za opću upravu, boračko invalidsku zaštitu i socijalnu zaštitu. Isplaćuju se u skladu s Pravilnikom o uslovima i postupku ostvarivanja prava na proširene oblike socijalne pomoći kojim su utvrđeni uslovi, korisnici i postupak za ostvarivanje prava socijalnih pomoći koje se obezbjeđuju u Budžetu Općine. Najveći dio ovog iznosa su pomoći u iznosu od 100 KM, odobrene na osnovu podnesenog zahtjeva korisnika nadležnoj službi. Jednokratne novčane naknade odobrava i načelnik na osnovu njemu podnesenog zahtijeva. Iz budžetske rezerve za jednokratne novčane pomoći odobreno je 15.700 KM. Dio iskazanog iznosa ovog transfera odnosi se i na troškove sanacije porodične kuće Mašin (19.972 KM). Iskazivanje ovog iznosa u okviru tekućeg transfera nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH jer se nepovratna davanja u svrhu nabavke kapitalne imovine iskazuju na poziciji kapitalnih transfera.

Sredstva namijenjena za *stipendije studenata* odobrena su u iznosu od 96.000 KM za 96 korisnika. Iznos od 26.000 KM finansiran je iz budžetske rezerve načelnika. Postupak odabira korisnika komisija je provela u skladu s Pravilnikom o kriterijima za dodjelu stipendija od 10. 3. 2022. godine.

Transferi pojedincima za posebne namjene – elementarne nepogode su izdaci za sanaciju kuća uništenih požarom. Pojedinačni izdatak se evidentira na osnovu fakture o izvršenim radovima ili isporuci materijala, a krajnji korisnik pismeno potvrdi prijem materijala uz obećanje da će primljeni materijal utrošiti u opravak stambenog objekta. *Jednokratne naknade za porodilje* odobrene su u skladu sa Pravilnikom o dodjeli jednokratnih novčanih pomoći majci/porodilji novorođenog djeteta i to zavisno od radnog statusa majke u iznosu od 400 KM ili 100 KM, te dodatnih 200 KM za četvrto i svako sljedeće dijete.

Transferi neprofitnim organizacijama planirani su u iznosu od 170.000 KM, a iskazani su 175.436 KM. Strukturu ovih transfera čine: transfer parlamentarnim političkim partijama (50.000 KM), Vatrogasnom društvu i Crvenom križu (44.000 KM), udruženjima građana (24.550 KM), vjerskim zajednicama (15.000 KM), te transfer za Fojničko ljeto, obilježavanje značajnih datuma i Marš mira Srebrenica (41.886 KM).

Transfer parlamentarnim političkim partijama se isplaćuje shodno Odluci o raspodjeli sredstava za političke stranke u Općinskom Vijeću Fojnica, a raspoređen je na pet političkih partija.

Transfer za dobrovoljno Vatrogasno društvo realizovan je na osnovu odluke načelnika u četiri tranše po 10.000 KM.

Transfer udruženjima građana su izdaci odobreni u iznosu od 25.550 KM, shodno odlukama načelnika. Korisnici sredstva su: Udruženje sportskih ribolovaca (6.000 KM). Ratni vojni invalidi (4.000 KM), Savez penzionera (2.000 KM), ali i FK Fojnica (2.000 KM) kojem su već odobrena sredstva u okviru transfera za sport.

U okviru *transfera – Marš mira Srebrenica* koji je iskazan u iznosu od 41.886 KM, sredstva su najvećim dijelom odobrena u svrhu organizacije kulturne manifestaciju Fojničko ljeto (23.599 KM) i za obilježavanje značajnih datuma (13.787 KM).

Prema prezentiranoj dokumentaciji, dio iskazanog iznosa za organizaciju kulturne manifestacije Fojničko ljeto ne predstavlja transfer nego se radi o tekućem trošku Općine (naknade izvršiocima angažovanim po osnovu ugovora o djelu). *Grant za obilježavanje značajnih datuma* (13.787 KM) odnosi se na odobrena sredstva korisnicima po zahtjevu, u svrhu organizacije raznih manifestacija. Sa ove pozicije iz budžetske rezerve (4.500 KM) izvršena je isplata udruženjima kojima su već odobrena sredstva u okviru transfera za kulturu. Odlukom o dodjeli sredstava korisnici nisu obavezani da dostave izvještaje o utrošku, niti su s njima zaključeni ugovori kojim se ova obaveza utvrđuje.

Subvencije javnim preduzećima iskazane su u iznosu od 101.800 KM (Javnoj ustanovi za predškolsko vaspitanje i obrazovanje djece Fojnica i Javnoj ustanovi Dom zdravlja po 50.000 KM i Savezu Općina i gradova FBiH 1.800 KM). Sa javnim ustanovama nisu zaključeni ugovori koji bi uredili međusobne odnose u vezi izvještavanja o namjenskom utrošku odobrenih sredstava.

Tekuće transfere drugim nivoima vlasti čine: transfer za sport od značaja (41.200 KM), za izbore (25.050 KM) i transfer za kulturu (15.000 KM). Odlukom o izvršavanju Budžeta uređeno je da se sredstva utvrđena na poziciji *Transferi za kulturu i transferi za sport* koriste prema kriterijima i aktima koje donosi načelnik, a za ovo sredstva nadležna služba treba da objavi javne pozive. **Budući da su korisnici ovih sredstava neprofitne organizacije, a ne drugi nivoi vlasti, navedeni izdaci nisu iskazani na propisanoj poziciji, u skladu s kontnim planom za budžet i budžetske korisnike u FBiH koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.** Izbor korisnika izvršen je javnim pozivom u skladu sa Pravilnikom o raspodjeli finansijskih sredstava sa ove budžetske pozicije. Komisija za društvene djelatnosti razmatrala je pristigle prijave za sport i kulturu, izvršila bodovanje i sačinila rang listu. Međutim, nije nam prezentirana dokumentacija o evaluaciji pristiglih ponuda (obraci za bodovanje), niti ona na osnovu koje bismo utvrdili odnos između broja dodijeljenih bodova i odobrenog iznosa transfera za svaku od 11 pristiglih prijava za sport i devet za kulturu. U oblasti sporta, odobrena su sredstva po korisniku u iznosima od 1.000 KM do 9.600 KM, a u oblasti kulture od 900 KM do 2.350 KM. Korisnici sredstava su na kraju godine dostavili izvještaje o namjenskom utrošku sredstava.

Subvencije privatnim preduzećima odnose se na rashode za poticaj poljoprivrednim proizvođačima. Javni poziv za raspodjelu novčanih sredstava poljoprivrednim proizvođačima, Općina je objavila na internet stranici. Pravo učešća u raspodjeli ovog transfera imaju poljoprivredna lica koja su upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstva i pravna lica koja imaju registrovanu poljoprivrednu djelatnost (kao osnovnu djelatnost po Zakonu o obrtu) sa sjedištem na području općine Fojnica, pod uslovom da ispunjavaju uslove utvrđene javnim pozivom. Uvidom u odabrani uzorak utvrdili smo da su korisnici ispunili tražene uslove i da su im sredstva dodijeljena shodno kriteriju utvrđenom javnim pozivom. Međutim odabir korisnika nije vršila komisija kako je to propisano javnim pozivom, nego zaposlenik Općine. Zapisnik o evaluaciji ponuda nije nam prezentiran, ali prema izjavi odgovorene osobe, svim aplikantima su odobrena sredstva. Prezentovan je spisak korisnika, po svakom od predmeta javnog poziva i iznosom dodijeljenih sredstava po korisniku, a kako slijedi: rasplodne junice (8.850 KM), pčelarska proizvodnja (5.810 KM), uzgoj ovaca i koza (16.500 KM), podrška stimulaciji farmskog uzgoja muznih krava (20.900 KM) i uzgoj rasplodnih krmača (350 KM).

Planiranje i knjigovodstveno evidentiranje rashoda u pojedinim slučajevima nije izvršeno u skladu s odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH jer su davanja za sport i kulturu umjesto na poziciji transfera za neprofitne organizacije planirana i iskazana na poziciji drugim nivoima vlasti. Davanja za kapitalne namjene i naknade izvršiocima angažovanim po osnovu ugovora o djelu iskazana su na poziciji tekućih transfera, a dio sredstava odobren udruženjima na poziciji ugovorenih usluga (tačka 6.1.2.2 Izvještaja).³² Za transfere koji su dodijeljeni na osnovu kriterija utvrđenih javnim pozivom nije prezentovana dokumentacija koja potvrđuje izvršenu evaluaciju pristiglih prijava (transfer za kulturu, sport i poticaj poljoprivrednim proizvođačima) i iz koje se može utvrditi odnos između izvršenog bodovanja aplikacija i odobrenih sredstava. Sa neprofitnim udruženjima i javnim ustanovama nisu zaključeni ugovori kojima bi se utvrdila obaveza izvještavanja o namjenskom utrošku sredstava.

³² Preporuka za navedeno data je u tački 5. Izvještaja.

Preporuke:

- **evaluaciju prijava na javne pozive kod raspodjele transfera za sport, kulturu i poticaj poljoprivrednim proizvođačima dokumentovati, te utvrditi odnos između dodijeljenog broja bodova i visine odobrenih sredstava korisnicima;**
- **sa korisnicima transfera ugovorima utvrditi prava i obaveze i način izvještavanja o utrošku sredstava, te osigurati nadzor nad utroškom, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.**

6.1.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi izmjenama i dopunama Budžeta su sa planiranih 170.000 KM umanjani na 50.000 KM, u kojem iznosu su i iskazani. Ovaj iznos odnosi se prvu ratu doznačenu Budžetu Srednjobosanskog kantona po Sporazumu o načinu plaćanja i obročnom plaćanju dospjelih naknada radi smanjena šumskog fonda i ograničenja korištenja šuma na šumsko privrednom području „Fojničko“. Naime, na osnovu Odluke Vlade Srednjobosanskog kantona o izdvajanju šume iz šumskoprivrednog područja „Fojničko“³³, radi provođenja Prostornog plana Srednjobosanskog kantona i Regulacionog plana SRC „Poljana“ Vranica, Općina je obavezna uplatiti naknadu u iznosu od 200.340 KM u šest rata u Budžet Srednjobosanskog kantona u periodu od 2022-2027. godine.

6.1.2.5 Izdaci za kamate

Izdaci za kamate iskazani su u iznosu od 93.481 KM i odnose na kamate po osnovu zaključenog ugovora o kreditu sa Asa bankom d.d. Sarajevo. Ovi izdaci su manje iskazani za dospjele a neplaćene kamate po kreditu Razvojne banke FBiH u iznosu od 14.922 KM (tačka 6.2.4 Izvještaja).³⁴

6.1.2.6 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava planirani su u iznosu od 2.340.000 KM, a realizovani u iznosu od 2.492.595 KM. Ovi izdaci odnose se na: izdatke za rekonstrukciju i investicijsko održavanje (2.290.103 KM), izdatke za nabavku zemljišta (116.470 KM), opreme (70.180 KM) i stalnih sredstva u okviru prava (15.842 KM). U okviru izdataka za nabavku stalnih sredstava na poziciji rekonstrukcije i investicionog održavanja iskazano je veće izvršenje u odnosu na budžetom planirane iznose za 151.103 KM, a kod nabavke opreme za 5.180 KM, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Odlukom o izvršavanju budžeta Općine.

Izdaci za rekonstrukciju i investicijsko održavanja najveći dijelom se odnose na rekonstrukciju cesta i mostova (1.766.862 KM), objekata vezanih za vodovod, kanalizaciju i čvrsti otpad (305.652 KM) i rekonstrukciju na zemljištu, vanjskim osvjetljenjima i pločnicima (206.849 KM).

Rekonstrukcija cesta i mostova u najvećoj mjeri su izdaci u cestovnu infrastrukturu po fakturama dobavljača, a što je detaljnije opisano u poglavlju 8. Javne nabavke.

Izdaci za rekonstrukciju i investicijsko održavanje objekata vezanih za vodovod, kanalizaciju i čvrsti otpad iskazani su u iznosu od 305.652 KM, a u iznosu od 175.274 KM se odnose na izvedene radove na izgradnji kanalizacione mreže sa septičkom jamom Tovarište. **Ugovor o izvođenju ovih radova zaključen je sa JKP Šćona, nakon provedenog pregovaračkog postupka (opisano u tački 8. Izvještaja). Za izvedene radove ispostavljena je prva privremena situacija u iznosu od 25.274 KM, a okončana situacija na iznos od 150.000 KM. Okončana situacija je 31. 12. 2022. godine stornirana sa pozicije izdataka i prenesena na razgraničenja. Izdaci za nabavku stalnih sredstava su manje iskazani za 150.000 KM jer nisu priznati u periodu nastanka obaveze, nego su evidentirani na kratkoročnim razgraničenjima. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

³³ Broj 01-02-431/16 od 17. 6. 2016. godine

³⁴ Preporuka data u tački 6.1.2.2 Izvještaja

6.1.2.7 Izdaci za otplatu dugova

Izdaci za otplatu dugova iskazani su u iznosu od 244.728 KM. Ovi izdaci su manje iskazani za iznos od 24.872 KM s obzirom na to da nisu evidentirane sve dospjele obaveze za otplatu glavnice po anuitetima Razvojne banke FBiH što je opisano u tački 6.2.4 Izvještaja.³⁵

6.1.3 Finansijski rezultat

U Godišnjem izvještaju o izvršenju Budžeta Općine za 2022. godinu iskazan je finansijski rezultat kako slijedi:

R. br.	Opis	Budžet za 2022. godinu	Ostvareno u 2022. godini	Ostvareno u 2021. godini	Index (4/3)x100
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	5.683.000	5.537.028	4.573.121	97
I.1.	Prihodi od poreza	3.076.100	3.169.034	3.275.369	103
I.2.	Neporezni prihodi	900.900	901.084	900.402	100
I.3.	Primljeni transferi i donacije	1.706.000	1.466.910	397.349	86
II	RASHODI	3.263.000	3.182.186	3.567.324	98
II.1.	Tekući rashodi	2.399.050	2.353.946	1.829.553	98
II.2.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	650.450	684.758	490.754	105
II.3.	Kapitalni transferi	50.000	50.000	1.147.458	100
II.4.	Izdaci za kamate	93.500	93.481	99.560	100
II.5.	Tekuća budžetska rezerva	70.000 ³⁶			
III	TEKUĆI SUFICIT/DEFICIT I – II	2.420.000	2.354.842	1.005.797	97
IV	NETO NABAVKA STAL. SREDST. (IV 2 – IV 1)	2.340.000	2.492.595	42.483	107
IV.1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0
IV.2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	2.340.000	2.492.595	42.483	107
V	UKUPAN DEFICIT/SUFICIT III – IV	80.000	(137.753)	963.314	(172)
VI	NETO SMANJENJE FINANSIJSKE IMOVINE (VI 1 – VI 2)	200.000	172.463	0	86
VI.1.	Primici od finansijske imovine	200.000	172.463	0	86
VI.2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (VII 1 – VII 2)	300.000	244.778	118.704	82
VII.1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	0
VII.2.	Izdaci za otplate dugova	300.000	244.778	118.704	82
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	(20.000)	(210.068)	844.610	1050

Podaci iz Bilansa stanja:

Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima		774.168	
Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	136.894		

U 2022. godini ostvaren je negativan finansijski rezultat u iznosu od 210.068 KM. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima prethodne godine umanjen je za iznos od 911.062 KM što je za 700.994 KM više u odnosu na iskazani negativni finansijski rezultat od 210.068 KM. Razlika je posljedica izvršenih korektivnih knjiženja osnivačkih ulaganja iz prethodnog perioda koja su bila evidentirana na ovoj poziciji umjesto na poziciji izvora stalnih sredstava.

Kao prihod perioda priznat je primljeni, a neutrošeni transfer u iznosu od 100.000 KM, a manje su iskazani namjenski prihodi od naknade za civilnu zaštitu za 9.766 KM, izdaci za nabavku stalnih sredstava za 150.000 KM, izdaci za otplatu dugova za 24.872 KM, te izdaci za kamate za 14.922 KM. Također, u 2022. godini iskazani su i izdaci iz ranijih godina u iznosu od 30.925 KM. Zbog navedenog finansijski rezultat tekuće godine više je iskazan za 249.103 KM u Godišnjem izvještaju o izvršenju Budžeta, a Bilans stanja ne daje tačan prikaz kratkoročnih razgraničenja i neraspoređenog viška rashoda nad prihodima. Efekte ne možemo procijeniti jer se namjenski prihodi u prethodnim periodima nisu razgraničavali. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama Općine (tačke 6.1.1.2, 6.1.1.3, 6.1.2.2, 6.1.2.5, 6.1.2.6 i 6.1.2.7 Izvještaja).

³⁵ Preporuka data u tački 6.1.2.2 Izvještaja

³⁶ Tekuća budžetska rezerva nije iskazana u skladu sa podacima iz Budžeta (u Budžetu 50.000 KM)

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

6.2.1.1 Novčana sredstva

Novčana sredstva iskazana su u iznosu 713.718 KM, a odnose se na novčana sredstva na transakcijskim računima i blagajnama. Pored računa otvorenog u UniCredit banci d.d. Mostar koji se koristi kao depozitni i glavnog transakcijskog računa kod Sparkasse bank d.d. BiH Sarajevo, novčana sredstva se nalaze i na namjenskim računima: za puteve, za civilnu zaštitu i elementarne nepogode, oblast socijalne zaštite i druge.

6.2.1.2 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja iskazana u iznosu od 718.592 KM, a najznačajniji dio odnosi se na sumnjiva i sporna potraživanja (574.012 KM) i potraživanja od fizičkih osoba (115.350 KM).

Sumnjiva i sporna potraživanja iskazana su iznosu od 574.012 KM. Najvećim dijelom odnose na potraživanja po rješenjima kojim je utvrđena obaveza za uplatu naknade za korištenje građevinskog zemljišta shodno odredbama Odluke o građevinskom zemljištu, te korištenje javnih površina. **U okviru ovog iznosa iskazana su i potražna salda kupaca (pretplate) u ukupnom iznosu od 80.843 KM, koja su umanjila iskazanu vrijednost ovih potraživanja. Prema datom obrazloženju, pretplate su posljedica uplata fizičkih lica za koja nisu izdata rješenja na njihovo ime, ili uplata na tuđe ime. Međutim, dio pretplata je evidentiran i kod pravnih lica. Zbog navedenog konstatujemo da kod evidentiranja potraživanja nisu primijenjeni računovodstveni principi utvrđeni odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Nismo se uvjerali ni da su blagovremeno poduzimane aktivnosti na naplati ovih potraživanja shodno članu 46. Zakona o budžetima u FBiH, a Općina nije vršila ni ocjenu naplativosti iskazanih potraživanja.**

Potraživanja od fizičkih osoba (115.350 KM) odnose se na potraživanja po osnovu komunalne naknade od fizičkih lica i pravnih lica po izdatim rješenjima za 2022. godinu (109.830 KM) i za privremeno korištenje javnih površina - garaža (5.520 KM). S obzirom na to da rješenja po osnovu komunalne naknade za obveznike koji su smješteni van zona nisu izdata, iskazana potraživanja ne možemo potvrditi a efekte na finansijske izvještaje ne možemo procijeniti.

Usaglašavanje stanja potraživanja na 31. 12. 2022. godine nije izvršeno putem izvoda otvorenih stavki, što nije u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

U okviru kratkoročnih potraživanja nije iskazan dospjeli i neplaćeni iznos potraživanja od Lječilišta „Reumal“ Fojnica po osnovu datog dugoročnog zajma u iznosu od 163.737 KM (tačka 6.2.2 Izvještaja), zbog čega su u Bilansu stanja kratkoročna potraživanja manje iskazana, a dugoročni plasmani više za navedeni iznos.

6.2.1.3 Kratkoročni plasmani

Kratkoročni plasmani iskazani u iznosu od 47.888 KM, a odnose se na depozite kod banaka (18.193 KM) i ostale plasmane (29.695 KM). Iskazani depoziti kod banaka odnose se na unaprijed plaćenu ratu dugoročnog kredita Općine. Ostali plasmani su data sredstava Fondu za zaštitu okoliša Federacije BiH radi udruživanja finansijskih sredstva u svrhu provođenja mjera energijske efikasnosti na objektu JU za predškolsko vaspitanje i obrazovanje djece Fojnica.

i

6.2.1.4 Kratkoročna razgraničenja

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 150.000 KM, a odnose se na izvedene radove po okončanoj situaciji od 29. 11. 2022. godine. Radove je izvelo JKP Šćona po ugovoru zaključenim za izgradnju kanalizacione mreže sa septičkom jamom Tovarište. **Bez adekvatnog obrazloženja ovi izdaci su preknjiženi na kratkoročna razgraničenja, zbog čega su rashodi/izdaci manje iskazani za navedeni iznos, a kratkoročna razgraničenja više. Navedeno nije u skladu sa Računovodstvenim politikama Općine. Pored toga, na kratkoročnim razgraničenjima nisu evidentirane ni kamate za prispijele anuitete za date dugoročne zajmove.**

Kratkoročna potraživanja u Bilansu stanja manje su iskazana za 244.580 KM jer dospjeli dugoročni plasmani nisu preknjiženi na kratkoročna potraživanja i zbog iskazanih pretplata na sumnjivim i spornim potraživanjima. Navedeno nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Kratkoročna razgraničenja više su iskazana za 150.000 KM jer je na toj poziciji evidentiran izdatak za izvršeno ulaganje u kanalizacionu mrežu. Zbog navedenog Bilans stanja ne daje tačan prikaz kratkoročnih potraživanja, dugoročnih plasmana, kratkoročnih razgraničenja i neraspoređenog viška rashoda nad prihodima, a u Godišnjem izvještaju o izvršenju Budžeta izdaci za nabavku osnovnih sredstava i finansijski rezultat tekuće godine manje su iskazani za 150.000 KM. Navedeno je posljedica nedosljedne primjene Računovodstvenih politika Općine, Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Zakona o računovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuke:

- *izvršiti analizu iskazanih potraživanja, ocjenu njihove naplativosti i u skladu s konstatovanim poduzeti aktivnosti na njihovoj naplati ili otpisu, u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH;*
- *dospjele anuitete dugoročnih plasmana preknjižavati na kratkoročna potraživanja u skladu s Računovodstvenim politikama Općine.*

6.2.2 Stalna sredstva

Stalna sredstva iskazana su u Bilansu stanja u vrijednosti od 53.173.824 KM, a odnose se na stalna sredstva sadašnje vrijednosti od 49.363.500 KM (nabavne vrijednosti 51.174.552 KM, ispravke vrijednosti 1.811.052 KM) i dugoročne plasmane (3.810.324 KM).

Strukturu stalnih sredstava čine: stalna sredstva u okviru prava (42.098.153 KM), građevine (8.444.917 KM), oprema (462.933 KM) i zemljište (168.548 KM).

Općina je uspostavila pomoćnu knjigu stalnih sredstava u skladu s članom 59. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Stalna sredstva u okviru prava najvećim dijelom odnose se na iskazani osnivački ulog Općine u JU Lječilište Reumal od 42.045.397 KM. Iskazani iznos potvrđen je aktuelnim izvodom iz sudskog registra.

Na poziciji građevina iskazane su zgrade (5.679.175 KM) i ostali objekti (konto „općinski poslovni prostori“ u Glavnoj knjizi) (2.396.439 KM). Najveći dio iskazane vrijednosti *zgrada* odnosi se na zgradu Općine. Prema prezentiranoj dokumentaciji, ova zgrada je na 31. 12. 2011. godini evidentirana po procijenjenoj tržišnoj vrijednosti od 5.100.840 KM, a njena knjigovodstvena vrijednost na 31. 12. 2022. godine iznosi 3.700.298 KM. Prezentiran je akt da je ovaj objekat u vlasništvu Općine.

Ostali objekti odnose se na: ceste i mostove (2.396.439 KM), sekundarnu vodovodnu mrežu (281.186 KM) i vanjsko osvjetljenje i trotoare (88.117 KM).

Na poziciji cesta i mostova evidentirana su uglavnom ulaganja u ceste izvršena u toku 2022. godine. Općina nije u svojim poslovnim knjigama evidentirala vrijednosti svih cesta koje su joj Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH date u nadležnost na upravljanje, finansiranje i unapređenje djelatnosti. Zakonom o cestama FBiH definisano je da upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu lokalnih cesta vrše nadležni općinski organi, kao i da općinski organi vode evidenciju (bazu podataka) cesta, objekata, saobraćajne signalizacije i opreme na cestama i katastra cestovnog zemljišnog pojasa.

Na poziciji *sekundarne vodovodne mreže* iskazani iznos od 281.186 KM odnosi se na ulaganja izvršena u 2022. godini u izvorište Bakoviće, vodovod Tocili i Vrtače te u kanalizacionu i vodovodnu mrežu Tovarište. Ulaganja u izvorište Tocili u iznosu od 60.000 KM evidentirana na su na izdacima za nabavku stalnih sredstava ali ne i na poziciji stalnih sredstava. Zbog navedenog stalna sredstva i izvori sredstava su manje iskazani za 60.000 KM.

Općina u ranijim periodima na poziciji stalnih sredstava nije knjigovodstveno evidentirala ulaganja u lokalne ceste koje su u njenoj nadležnosti, a ni ulaganja u vodovodnu i kanalizacionu infrastrukturu te u vanjsku rasvjetu, zbog čega vrijednost stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava u Bilansu stanja nije realno iskazana i revizijom se ne može potvrditi.

Na poziciji dugoročnih plasmana (3.810.324 KM) iskazani su dugoročni zajmovi dati JKP Šćona (1.697.811 KM) i Lječilištu „Reumal“ Fojnica (2.112.513 KM). Naime, primljena sredstva dugoročnih kredita Općine (tačka 6.2.4 Izvještaja), u ranijem periodu, ustupljena su JKP Šćona i Lječilištu „Reumal“ Fojnica.

Lječilište „Reumal“ ugovorom o dugoročnoj pozajmici od 9. 8. 2018. godine obavezalo se primljenu pozajmicu od 2.300.000 KM vratiti u narednih 15 godina uvećanu za kamate i druge troškove nastale ovom transakcijom, a prema Planu otplate kredita. Ove obaveze Lječilište „Reumal“ Fojnica ne izmiruje u skladu s ugovorenom dinamikom. U 2022. godini Općini je trebalo uplatiti iznos od 218.320 KM, a uplatilo je 54.580 KM što je iznos tri mjeseca anuiteta ovog kreditnog zaduženja. Iskazano stanje dugoročnih plasmana usaglašeno je sa Lječilištem „Reumal“.

Za iskazani dugoročni plasman JKP Šćoni Općina nije prezentirala ugovor ili drugi dokument kojim se uređuju njihovi međusobni odnosi, uključujući način otplate ovog zajma. Općina je u tekućem i ranijem periodu kao primitak po osnovu otplate ovog plasmana evidentirala knjižne obavijesti izdate od JKP Šćone, što nije u skladu sa računovodstvenim politikama koje su u primjeni, članom 76. Zakona o budžetima u FBiH i odredbama Zakona o trezoru u FBiH. Postupajući u skladu sa preporukama iz Pisma menadžmentu, dvije knjižne obavijesti primljene u 2022. godini u iznosu od 159.795 KM su stornirane, a JKP Šćona je izvršila uplatu dva prispijela anuiteta kredita za 2022. godinu u navedenom iznosu. **Iskazano stanje dugoročnih plasmana sa JKP Šćona nije usaglašeno.**

Dugoročni plasmani više su iskazani za 163.737 KM jer dospjeli iznos potraživanja od Lječilišta „Reumal“ nije preknjižen na kratkoročna potraživanja. Dugoročni plasman JKP Šćoni u iznosu od 1.697.811 KM ne možemo potvrditi s obzirom na to da nam nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje su ova sredstva data na raspolaganje i da nije izvršeno usaglašavanje stanja.

U skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, kao i članom 38. Računovodstvenih politika za organ uprave Općinu Fojnica, Općina vrši revalorizaciju imovine, obaveza i izvora sredstava. Knjigovodstveni iznos stalnih sredstava treba korigovati ako je opći indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda porastao za više od 10% tokom tekuće godine, odnosno od datuma nabavke sredstava ili datuma posljednjeg korigovanja vrijednosti. Revalorizacija se obavlja primjenom indeksa promjene cijene, koje objavljuje Federalni zavod za statistiku. Efekti revalorizacije povećavaju izvore stalnih sredstava za razliku između rezultata revalorizacije nabavne vrijednosti i rezultata revalorizacije otpisane vrijednosti.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena industrijskih proizvoda od januara do decembra 2022. godine porastao je za 17,4%. Uzimajući u obzir sadašnju vrijednost stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava na 31. 12. 2022. godine, efekat revalorizacije bi bio povećanje knjigovodstvene vrijednosti stalnih sredstava od 1.273.350 KM.

Prema izjavi odgovorne osobe, Općina nije izvršila revalorizaciju stalnih sredstava, iako je inflacija na godišnjem nivou iznosila preko 10%, jer za 2022. godinu nije izvršen kompletan popis stalnih sredstava.

Revalorizacija se vrši primjenom kumulativnog iznosa rasta cijena proizvođača industrijskih proizvoda, koje objavljuje Federalni zavod za statistiku na način da povećava vrijednost izvora stalnih sredstava za razliku između rezultata revalorizacije nabavne i ispravke vrijednosti, kako bi se u

periodu inflacije njihova vrijednost uskladila. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, cijene industrijskih proizvoda od januara do decembra 2022. godine porasle su za 17,4%, što je iziskivalo revalorizaciju. Općina nije izvršila revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu sa propisima za budžetske korisnike.

Preporuke:

- *poduzeti aktivnosti na utvrđivanju stalnih sredstava koje Općina ima u vlasništvu ili raspolaganju i knjigovodstveno ih evidentirati u skladu sa Zakonom o računovodstvu FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;*
- *izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor.*

6.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 1.767.092 KM, a odnose se na: kratkoročne tekuće obaveze (716.504 KM), obaveze prema zaposlenima (104.239 KM) i kratkoročna razgraničenja (946.349 KM).

Na poziciji **kratkoročnih tekućih obaveza** iskazane su obaveze prema dobavljačima iz tekućeg i ranijih perioda poslovanja i obaveze za odobrene a neplaćene transfere. Najveće iskazane obaveze su prema dobavljaču T.W.I d.o.o. Kiseljak (470.963 KM). Iskazane obaveze prema ovom dobavljaču su usaglašene.

Obaveze prema zaposlenima iskazane u iznosu od 104.239 KM i najvećim dijelom se odnose na obaveze za plaće zaposlenika, naknada članovima komisija i osoba angažovanih po osnovu ugovora o djelu za decembar 2022. godine (86.472 KM). Ostali dio ovih obaveza odnosi se na neizmirene obaveze za regres za 2015. godinu (15.200 KM), te doprinose na i iz plaće iz prethodnog perioda (2.567 KM).

U okviru **kratkoročnih razgraničenja** iskazana su knjigovodstveno evidentirana potraživanja u iznosu od 718.591 KM i razgraničeni ostali prihodi u iznosu od 227.757 KM.

Razgraničeni ostali prihodi su neutrošena a razgraničena sredstva primljenih transfera u 2022. godini u iznosu od 196.200 KM i razgraničena sredstva civilne zaštite u iznosu od 31.558 KM. Iskazani iznos ove pozicije ne možemo potvrditi s obzirom na to da su u tekućoj godini razgraničeni prihodi manje iskazani za iznos od 90.231 KM (namjenski prihodi civilne zaštite više razgraničeni za 9.769 KM i 100.000 KM namjenskih sredstava za asfaltiranje puta Bakovići – Bistraci) i zbog toga jer se u prethodnim periodima nisu razgraničavali namjenski prihodi (tačke 6.1.1.2, 6.1.1.3 i 6.1.3 Izvještaja).

6.2.4 Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze iskazane su iznosu od 4.364.216 KM, a njihova struktura je:

- 2.035.479 KM su obaveze po ugovoru o kreditu za sanaciju komunalne infrastrukture Sektor „Vodoopskrba, kanalizacija i čvrst otpad“ koji je Općina zaključila sa Vladom FBiH 1998. godine. Prema otplatnom planu obaveza se godišnje plaća u dvije rate, sa utvrđenim rokom otplate u oktobru 2035. godine. Iskazane obaveze u Glavnoj knjizi usaglašene su sa konfirmacijom Razvojnom banke na 31. 12. 2022. godine. Sredstva ovog kredita data su JKP Šćona;
- 2.328.737 KM³⁷ su obaveze po ugovoru o dugoročnom kreditu zaključenim sa ASA Bankom d.d. Sarajevo od 6. 8. 2018. godine. Kreditna sredstva od 2.300.000 KM odobrena su za finansiranje razvojnih aktivnosti Općine, jačanje brenda i kapaciteta Općine kao najvećeg centra za medicinski turizam u FBiH. Ugovorena je mjesečna otplata kredita u 180 rata, u periodu decembar 2021 – august 2033. godine, a mjesečni anuitet prema otplatnom planu iznosi 18.193 KM. Sredstva ovog kredita data su Lječilištu „Reumal“ Fojnica.

³⁷ Iskazani iznos odnosi se na glavnica uvećanu za kamatu

Utvdili smo da Općina dospjele obaveze u 2022. godini (glavnicu – 269.650 KM i kamatu – 108.404 KM) nije u cijelom iznosu evidentirala na poziciji izdataka za otplate (grupa 823) i izdacima za kamate (grupa 616). Na poziciji izdataka evidentirani iznos od 244.778 KM odnosi se na dospjele obaveze glavnice kredita od Asa banke d.d. Sarajevo (124.778 KM) i sukcesivne otplate kredita Razvojne banke (120.000 KM). Dakle izdaci za otplate manje su iskazani za iznos od 24.872 KM.

Izdaci za kamate iskazani su iznosu od 93.481 KM i odnose se na dospjele kamate po kreditu Asa banke d.d. Sarajevo. Dospjele kamate po kreditu Razvojne banke u iznosu od 14.922 KM nisu evidentirane. Navedeno nije u skladu sa načelom modificiranog nastanka događaja utvrđenim članom 76. Zakona o budžetima u FBiH.

Dospjeli anuiteti po kreditu Razvojne banke nisu evidentirani u iznosu od 39.795 KM, zbog čega su izdaci za otplate manje iskazani za 24.872 KM, a kamate za 14.922 KM. Zbog navedenog više je iskazan finansijski rezultat u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta i neraspoređeni višak rashoda nad prihodima za iznos od 39.795 KM.

Zakonom o budžetima u FBiH utvrđeno je da je plaćanje obaveza iz osnova vanjskog i unutrašnjeg duga prvo na listi prioriteta izvršenja Budžeta. Dospjele obaveze prema Razvojnoj banci se ne plaćaju prema otplatnom planu i obavještenjima banke nego u pojedinačnim iznosima po 20.000 KM. Ukupno dospjele, a neizmirene obaveze na datum bilansa iznose 24.872 KM (glavnica) i 14.922 KM (kamata), zbog čega konstatujemo da nisu poštovani prioriteti izvršavanja Budžeta.

Budući da se dospjele obaveze po kreditu Razvojne banke nisu evidentirale i blagovremeno izmirivale, konstatujemo da nisu poštovani prioriteti izvršenja Budžeta u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

Preporuka:

- **izdatke za otplatu dugova priznavati u izvještajnom periodu na koji se odnose nezavisno od plaćanja i poštovati prioritete plaćanja utvrđene Zakonom o budžetima u FBiH.**

6.2.5 Izvori sredstava

Izvori sredstava iskazani su u iznosu od 48.672.714 KM i čine ih: izvori sredstava (44.999.284 KM), ostali izvori sredstava (3.810.324 KM) i neraspoređeni višak rashoda nad prihodima (136.894 KM). Neotpisana vrijednost stalnih sredstva iskazana je 49.363.500 KM. Izvore koji su iskazani u iznosu od 44.999.284 KM čine izvori sredstava u iznosu 49.363.500 KM i izvori novčanih sredstava od 4.364.216 KM (dugovni saldo – knjigovodstveno evidentirane dugoročne obaveze). Iskazana stanja stalnih sredstava i izvora sredstava su usaglašena.

Međutim, iskazanu vrijednost izvora stalnih sredstava ne možemo potvrditi, s obzirom na to da dio objekata komunalne infrastrukture nije knjigovodstveno evidentiran, te da nije izvršen obračun revalorizacije. Efekte na finansijske izvještaje ne možemo izmjeriti (tačka 6.2.2 Izvještaja).

Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima iskazan je u iznosu od 136.894 KM i revizijom ga nismo mogli potvrditi (opisano u tački 6.1.3 Izvještaja).

6.2.6 Popis sredstava i obaveza

Rješenjem načelnika od 28. 12. 2022. godine naloženo je obavljanje godišnjeg popisa imovine i obaveza i formirane su Centralna popisna komisija i tri popisne komisije (za popis pokretnih stalnih sredstava i opreme; za popis novčanih sredstava i sredstava u blagajni, potraživanja, obaveza i vanbilansne evidencije; te za popis sitnog inventara). Centralnoj popisnoj komisiji rješenjem nije utvrđen rok za dostavljanje jedinstvenog izvještaja, dok ostalim komisijama naloženo vršenje popisa i dostavljanje izvještaja do 31. 1. 2023. godine.

Komisija za popis pokretnih stalnih sredstava 16. 2. 2023. godine je dostavila Izvještaj u kojem je navedeno da je izvršen popis zgrada, namještaja, kompjuterske opreme, ostalih kancelarijskih mašina

i motornih vozila. Nisu nam prezentirani prilozi (popisne liste i slično) uz ovaj Izvještaj, te se nismo uvjerali da je komisija utvrdila stvarno stanje ovih sredstava. Ova komisija je podnijela prijedlog za otpis stalnih sredstava koja nisu upotrebljiva, a u najvećoj mjeri se odnosi na kancelarijski namještaj i kompjutersku opremu.

Komisija za popis novčanih sredstava i sredstava u blagajni, potraživanja, obaveza i vanbilansne evidencije 16. 2. 2023. godine je dostavila Zapisnik o popisu novčanih sredstava. Međutim, popisom nisu obuhvaćena sredstva blagajne (sredstva za socijalu) i sredstva namjenskog računa za pomoć, niti potraživanja i obaveze.

Obe komisije izvještaje o popisu nisu sačinile u utvrđenom roku.

Nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da je izvršen popis stalnih sredstava u obliku prava, dugoročnih plasmana, potraživanja, obaveza, razgraničenja, izvora stalnih sredstava, te vanbilansne evidencije. Izvještaj komisije za popis sitnog inventara nije nam prezentiran, kao ni jedinstveni izvještaj Centralne komisije.

Nismo se uvjerali da je komisija za popis pokretnih stvari zaista izvršila popis, jer nam osim izvještaja nisu prezentovane popisne liste. Popis stalnih sredstava u obliku prava i dugoročnih plasmana nije izvršen, a nisu popisana ni potraživanja i obaveze Općine. Centralna popisna komisija nije sačinila izvještaj o izvršenom popisu, a za popisani dio imovine nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Zbog navedenog godišnji popis imovine i obaveza nije izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članovima od 67. do 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- **Godišnjim popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obaveza u zakonski utvrđenim rokovima te popisano stanje uskladiti sa knjigovodstvenim stanjem kako se to nalaže odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 5.331.877 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 5.919.559 KM, te negativan novčani tok od (-587.682 KM). S obzirom na to da prihodi nisu prevedeni na stvarne novčane primitke (naplate), a rashodi na stvarne novčane izdatke (isplate), konstatujemo da izvještaj o novčanim tokovima nije sačinjen u skladu s članom 24. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- **izvještaj o novčanim tokovima sačinjavati na način da predstavlja pregled stvarnih priliva i odliva gotovine i gotovinskih ekvivalenata u izvještajnom periodu.**

7. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji iskazana su potraživanja po osnovu ugovora o koncesija, a evidentirana po fakturama nadležnog kantonalnog ministarstva za dio koji pripada Općini (11.172 KM) i potencijalne obaveze po osnovu sudskih sporova (338.441 KM).

8. JAVNE NABAVKE

Plan javnih nabavki za 2022. donesen je 14. 1. 2022. godine, a tokom godine izvršene su četiri njegova izmjene i dopune. Procijenjena vrijednost javnih nabavki, nakon izvršenih izmjena i dopuna,

iznosila je 4.884.979 KM³⁸ (robe 303.773 KM, usluge 675.231 KM i radovi 3.905.975 KM).³⁹ Planom i njegovim izmjenama i dopunama predviđeno je provođenje 52 postupka, i to: pet otvorenih postupaka, 27 direktna sporazuma, 13 konkurentskih zahtjeva za dostavu ponuda, četiri pregovaračka postupka bez objave obavještenja o nabavci, dva postupka putem Aneksa II dio B Zakona o javnim nabavkama i jedan postupak čija je nabavka izuzeta od primjene odredbi Zakona o javnim nabavkama.

Prema prezentiranim podacima, u 2022. godini provedeno je 35 postupaka, nakon kojih su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti od 3.786.199 KM: četiri otvorena postupka (2.768.771 KM), 12 konkurentskih zahtjeva za dostavu ponuda (478.412 KM), četiri pregovaračka postupka bez objave i obavještenja (376.895 KM) i 28 direktnih postupka (162.121 KM).

Izvršili smo uvid u: dva otvorena postupka (2.293.249 KM), četiri konkurentska zahtjeva (251.528 KM), tri pregovaračka postupka bez objave obavještenja (346.982 KM), te veći broj direktnih sporazuma.

Nabavka radova na **održavanju, rekonstrukciji i asfaltiranju lokalnih puteva** provedena je putem otvorenog postupka. Tenderska dokumentacija nije sadržavala podatke o dionicama i dužini puteva koji su predmet održavanja. Općina je 28. 9. 2023. godine sa izvođačem radova „T.W.I.“ d.o.o. Kiseljak zaključila okvirni sporazum u vrijednosti od 860.532 KM. Dionice i dužine puteva na kojima će se vršiti održavanje, rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnih puteva Općina određuje naknadno, te shodno tome zaključuje ugovore sa dobavljačem sa jediničnim cijenama za pojedine radove koje su utvrđene Okvirnim sporazumima. Na osnovu okvirnog sporazuma u revidiranoj godini zaključena su četiri pojedinačna ugovora u ukupnoj vrijednosti 478.334 KM. Ugovor o izvođenju radova rekonstrukcije i asfaltiranja puta Mahala – put prema mezarju i uređenje platoa pored džamije u Ragalama, zaključen je 4. 11. 2022. godine u vrijednosti od 178.677 KM. Ugovoreni rok izvođenja radova je bio 7 dana. Izvođač je za dio ugovorenih radova izvršenih u 2022. godini izdao fakturu u vrijednosti 129.489 KM. U izvještaju zaposlenika Općine (u svojstvu nadzora, a koji nije građevinske struke) navedeno je da su radovi izvršeni u periodu od 12 dana, a preostali dio radova se nije okončao i nastaviti će se u 2023. godini. **Ugovoreni rok za obavljanje radova bio je sedam dana od dana uvođenja u radove, što znači da ovi radovi nisu izvršeni u ugovorenom roku. Ističemo da zaključeni ugovori ne sadrže zaštitnu klauzulu u slučaju neopravdanog prekoračenja rokova za izvođenje radova, zbog čega konstatujemo da Općina nije poduzela sve mjere kako bi se osiguralo efikasno upravljanje javnim novcem.**

Nabavke izgradnje kanalizacione mreže sa septičkom jamom Tovarište (175.274 KM), izgradnje vodovoda u MZ Prokos – Vrtača (lot 1) (51.300 KM), te izgradnje i rekonstrukcije vodovodnog sistema Tocili (lot 2) (119.998 KM) nisu povjerene JKP Šćona Odlukom Vijeća uz prethodno potvrđivanje ispunjenosti uslova utvrđenih Zakonom o komunalnim djelatnostima (detaljnije u tački 6.1.2.2 Izvještaja). Ugovori su zaključeni na osnovu provedenih pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja o nabavci. Postupci su pokrenuti odlukama na osnovu člana 21. stav 1 tačka c), kojim je utvrđeno da ugovorni organ izuzetno može ugovore dodjeljivati putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja kada se iz razloga zaštite ekskluzivnog prava, ugovor može dodijeliti samo određenom dobavljaču. Tokom revizije dato nam je obrazloženje da su ekskluzivnost tumačili kroz odredbe Zakona o komunalnim djelatnostima, ali nije dato obrazloženje zašto se ovi poslovi nisu javnom komunalnom preduzeću povjerili Odlukom Vijeća. **S obzirom na to da se u ovim slučajevima ne radi o zaštiti ekskluzivnog prava, konstatujemo da za ove nabavke nije odabrana odgovarajuća vrsta postupka u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.**

Utvdili smo i određene propuste pri provođenju ovih postupaka: na internetskoj stranici nisu objavljene informacije o postupcima, tenderska dokumentacija nije izrađena u dva dijela, provjera kvalificiranosti ponuđača nije izvršena, zapisnici o pregovorima nisu sačinjeni i obavještenja o ishodu postupaka nisu objavljena, niti su izvještaji o postupcima dostavljeni Agenciji za javne nabavke. Navedeno nije u skladu sa članovima 28. i 75. Zakon o javnim nabavkama.

³⁸ Iznosi su izraženi sa PDV-om. Planom su obuhvaćene i usluge komunalne potrošnje (250.000 KM) koje su realizovane na osnovu Zakona o komunalnim djelatnostima.

³⁹ Svi iznosi su navedeni sa PDV-om.

Nabavka dodatnih radova na za rekonstrukciju puta Bakovići – Bistrica – Garež provedena je putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci. Općina je sa izvođačem radova T.W.I. d.o.o. Kiseljak, kojem je dodijeljen i osnovni ugovor, 21. 9. 2022. godine zaključila ugovor u vrijednosti od 50.766 KM (20% vrijednosti osnovnog ugovora). Radovi su obavljeni vrijednosti i roku utvrđenom ugovorom. Međutim, i pri provođenju ovog pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci utvrđeni su identični propusti kao i kod nabavke radova na izgradnji i rekonstrukciji vodovodne i kanalizacione infrastrukture.

Kod izgradnje kanalizacione mreže sa septičkom jamom Tovarište ugovoreni rok za obavljanje radova od 10 dana od dana uvođenja u radove, probijen je za 42 dana. Kod izgradnje vodovoda u MZ Prokos – Vrtača ugovoreni rok za obavljanje radova od 10 dana od dana uvođenja u radove, probijen je za 11 dana. Za dio obavljenih radova na izgradnji i rekonstrukciji vodovodnog sistema Tocili izvođač je 30. 6. 2022. godine izdao privremenu situaciju u iznosu od 60.000 KM. Nije prezentirano da su ovi radovi izvršili u cijelosti, iako je rok za izvođenje radova bio deset dana od dana uvođenja u radove. Ugovori ne sadrže zaštitnu klauzulu u slučaju neopravdanog prekoračenja roka izvođenja radova.

Nabavke **građevinskih radova za potrebe mjesnih zajednica i posipnog materijala** Općina je provela putem konkurentskih zahtjeva za dostavu ponuda. Općina je sa dobavljačem Tašo commerce d.o.o. zaključila ugovore i to: 30. 3. 2022. godine za građevinske radove za potrebe mjesnih zajednica u vrijednosti od 90.792 KM i 19. 4. 2022. godine o isporuci građevinskog i posipnog materijala u vrijednosti od 58.266 KM. Na fakturama i priložima uz njih usluge prijevoza kamionima ugovorene su u satima, a na fakturama izražene u turama, zbog čega nije moguće pratiti realizaciju ugovora. Fakturisane su pojedine vrste radova koje nisu predviđene ugovorom, kao što su: rad radnika (1.080 KM), iskop kanala (3.200 KM), te odvoz bandera, postavljanje i kopanje (1.250 KM). Manji dio građevinskog materijala se fakturisao po cijenama koje nisu u skladu sa ugovorenima. Utvrdili smo da je ovaj dobavljač u 2022. godini izdao, a Općina evidentirala, fakture u vrijednosti od 164.852 KM. **S obzirom na navedeno, konstatujemo da je dobavljač fakturisao, a Općina evidentirala izvođenje radova i isporuku građevinskog i posipnog materijala koji nisu u potpunosti u skladu sa odredbama ugovora. Prezentirani su nam ugovori sa ovim dobavljačem u ukupnoj vrijednosti od 149.058 KM, a dobavljač je izveo radove i isporučio materijal u iznosu od 164.852 KM, što je za 15.794 KM (10,60%) više od ugovorenog.**

Izvođenje radova na izgradnji i rekonstrukciji vodovodne i kanalizacione infrastrukture u iznosu od 346.572 KM nije povjerenom javnom komunalnom preduzeću odlukom Vijeća, nego su ugovori zaključeni nakon provedenih pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja, iako za ovu vrstu postupka nisu ispunjeni uslovi u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Također, procedura pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja nije u potpunosti provedena u skladu sa Zakonom (objava informacija o postupcima na internetskoj stranici, izrada tenderske dokumentacije u dva dijela, izvršenje provjere kvalificiranosti ponuđača, sačinjavanje zapisnika o pregovorima, objava obavještenja o ishodu postupaka, dostavljanje izvještaja o postupcima Agenciji za javne nabavke).

Ugovori sa izvođačima radova ne sadrže zaštitne klauzule za neopravdano prekoračenje rokova za izvođenje radova, te samim time nije osigurana zaštita ugovornog organa u slučaju da izvođač prekorači ugovorene rokove. Kod nabavke građevinskih radova za potrebe mjesnih zajednica i posipnog materijala utvrdili smo realizaciju veću od ugovorene u iznosu od 15.794 KM, ali i nepoštovanje ugovora u dijelu fakturiranih cijena i jedinice mjere za izvršene usluge i radove. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Preporuke:

- ***pregovaračke postupke bez objave obavještenja provoditi samo u slučaju kada su za to ispunjeni uslovi utvrđeni Zakonom o javnim nabavkama;***
- ***osigurati da ugovori zaključeni sa dobavljačima sadrže zaštitnu klauzulu u slučaju neopravdanog prekoračenja rokova za izvođenje radova te vršiti nadzor nad realizacijom ugovora.***

9. SUDSKI SPOROVI

Prema prezentovanim podacima, protiv Općine pokrenute su tužbe ukupne vrijednosti spora od 338.440 KM (po osnovu duga: 312.441 KM, naknade štete: 25.000 KM i iz radnog odnosa: 1.000 KM). Najznačajnija po iznosu je tužba Ministarstva finansija i trezora BiH radi isplate duga po osnovu „španskog kredita“, koja je u toku.

Potencijalne obaveze po osnovu sudskih sporova u toku knjigovodstveno su evidentirane u okviru vanbilansne evidencije (tačka 7. Izvještaja).

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na dostavljeni Nacrt Izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu Općina je 13. 7. 2023. godine dostavila komentar, u kojem je navedeno da nemaju primjedbi.

Reviziju Općine Fojnica obavio je revizorski tim u sastavu: Amira Muhić – voditeljica tima, i Ognjen Mustapić – član tima.

Voditeljica tima

Amira Muhić, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom**

Mia Buljubašić, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju institucija kantona,
gradova i općina**

Amela Mulahalilović, s. r.

V. PRILOZI

- 1. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

FINANSIJSKO/FINANCIJSKO
INFORMATIČKA AGENCIJA
POSLOVNA JEDINICA TRAVNIK
ISPOSTAVA FOJNICA

28 FEB 2022

OBRAZAC GIB

Identifikacijski broj: 4236232930002

Šifra po kvalifikacionoj
djelatnosti: 84.11

Nadležno ministarstvo: **Ministarstvo Finansija SBK**

Operativni broj: _____

Organizacijski broj: _____

Potrošačka jedinica-glava: **Općina Fojnica**

Funkcionalni kod: _____

Sjedište potrošačke jedinice: _____

Fond: _____

Pojedinačni obrasci: _____

Konsolidovani obrasci: _____

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA
Period izvještavanja : od 01.01.2022 do 31.12.2022

R.b.	Broj Konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	Procena t 4/3 x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6	7		
1		PRIHODI (2+17+36)	200	5.683.000	5.537.028	4.573.121	-145.972	97,43%
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3+7+9+11+13+14+15+16)	201	3.076.100	3.169.034	3.275.369	92.934	103,02%
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća (4+5+6)	202	7.600	7.156	133	-444	94,15%
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	203	7.600	7.156	133	-444	94,15%
5	711200	Porezi na dobit preduzeća	204	0	0	0	0	0,00%

Stranica 1

6	711900	Porez na dobit banaka i dr.fin.organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	205	0	0	0	0	0,00%
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7=8)	206	0	0	0	0	0,00%
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207	0	0	0	0	0,00%
9	713000	Porezi na plaću i radnu snagu (13=14)	208	400	386	246	-14	96,47%
10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209	400	386	246	-14	96,47%
11	714000	Porez na imovinu (15=16)	210	411.600	411.692	934.944	92	100,02%
12	714100	Porez na imovinu	211	411.600	411.692	934.944	92	100,02%
13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212	800	710	158	-90	88,79%
14	716000	Porezi na dohodak	213	785.500	846.523	684.023	61.023	107,76%
15	717000	Prihodi od indirektnih poreza	214	1.870.000	1.902.422	1.655.771	32.422	101,73%
16	719000	Ostali porezi	215	200	144	94	-56	72,21%
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18+26+34+35)	216	900.900	901.084	900.402	184	100,02%
18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (19+.....+25)	217	122.400	109.563	55.645	-12.837	89,51%
19	721100	Prihodi od nefin.javnih preduzeća i fin. Institucija	218	84.100	66.994	55.074	-17.106	79,65%
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219	800	657	570	-143	82,17%
21	721300	Kamate i dividende primijene od pozajmica i učešća u kapitalu	220	37.500	41.911	0	4.411	111,76%
22	721400	Naknade primijene od pozajmica i učešća u kapitalu	221	0	0	0	0	0,00%
23	721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	222	0	0	0	0	0,00%
24	721600	Prihodi od privatizacije	223	0	0	0	0	0,00%
25	721700	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	224	0	0	0	0	0,00%
26	722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga (27+.....33)	225	778.350	791.371	844.594	13.021	101,67%
27	722100	Administrativne takse	226	66.500	68.876	46.876	2.376	103,57%
28	722200	Sudske takse	227	0	0	0	0	0,00%
29	722300	Komunalne naknade i takse	228	90.000	84.012	79.676	-5.988	93,34%
30	722400	Ostale budžetske naknade i takse	229	400.350	446.221	520.862	45.871	111,45%
31	722500	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	230	216.500	188.543	193.852	-27.957	87,08%
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	231	3.000	2.708	1.868	-292	90,27%
33	722700	Neplanirane uplate-prihodi	232	2.000	1.011	1.460	-989	50,56%
34	723000	Novčane kazne	233	150	150	164	0	100,00%
35	777000	Drugi tekući prihodi	234	0	0	0	0	0,00%

36		PRIMLJENI TRANSFERI (Transferi i donacije) (37+38+39+40+41+42)	235	1.706.000	1.466.910	397.349	-239.090	85,98%
37	731100	Primljeni tekući transferi od inostranih Vlada i međunarodnih organizacija	236	0	0	0	0	0,00%
38	732100	Primljeni transferi od ostalih nivoa vlasti	237	1.250.000	1.020.950	387.349	-229.050	81,67%
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od inostranih Vlada	238	0	0	0	0	0,00%
40	742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	239	440.000	433.200	0	-6.800	98,45%
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240	0	0	0	0	0,00%
42	733100	Donacije	241	16.000	12.760	10.000	-3.240	79,75%
43		R A S H O D I (44+47+48+58+67+75+80)	242	3.263.000	3.182.186	3.567.324	-80.814	97,52%
44	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih (45+46)	243	1.035.000	992.518	894.148	-42.482	95,89%
45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	895.500	858.833	799.486	-36.667	95,90%
46	611200	Naknade troškova zaposlenih	245	139.500	133.685	94.661	-5.815	95,83%
47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	94.000	94.639	85.917	639	100,67%
48	613000	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (49+.....+57)	247	1.270.050	1.266.789	849.488	-3.261	99,74%
49	613100	Putni troškovi	248	3.000	1.635	202	-1.366	54,48%
50	613200	Izdaci za energiju	249	153.000	165.107	151.967	12.107	107,91%
51	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	250	343.000	340.213	280.248	-2.787	99,18%
52	613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	251	33.000	28.554	41.236	-4.446	86,52%
53	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	252	25.500	22.693	12.768	-2.807	88,99%
54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	0	0	0	0	0,00%
55	613700	Izdaci za tekuće održavanje	254	354.000	349.555	63.395	-4.445	98,74%
56	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	255	8.000	6.680	5.627	-1.320	83,49%
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	350.550	352.353	294.045	1.803	100,51%
58	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi (59+.....+66)	257	650.450	684.758	490.754	34.308	105,27%
59	614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	258	80.050	81.250	44.940	1.200	101,49%
60	614200	Tekući transferi pojedincima	259	232.400	267.418	218.109	35.018	115,06%
61	614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	260	170.000	175.436	125.500	5.436	103,19%
62	614400	Subvencije javnim preduzećima	261	103.000	101.800	47.300	-1.200	98,83%
63	614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	262	52.000	50.135	42.905	-1.865	96,41%
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263	0	0	0	0	0,00%

65	614700	Tekući transferi u inostranstvo	264	0	0	0	0	0,00%
66	614800	Drugi tekući rashodi	265	13.000	8.719	12.000	-4.281	67,06%
67	615000	Kapitalni transferi (68+.....+74)	266	50.000				
68	615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	267	50.000	50.000	1.147.458	0	100,00%
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268	0	0	0	0	0,00%
70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269	0	0	0	0	0,00%
71	615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	270	0	0	0	0	0,00%
72	615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	271	0	0	0	0	0,00%
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272	0	0	0	0	0,00%
74	615700	Kapitalni transferi u inostranstvo	273	0	0	0	0	0,00%
75	616000	Izdaci za kamate (76+.....+79)	274	93.500	93.481	99.560	-19	99,98%
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275	0	0	0	0	0,00%
77	616200	Izdaci za inostrane kamate	276	0	0	0	0	0,00%
78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277	93.500	93.481	99.560	-19	99,98%
79	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	278	0	0	0	0	0,00%
80	600000	Tekuća budžetska rezerva	279	70.000				0,00%
81		TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 minus 43)	280	2.420.000	2.354.842	1.005.797	-65.158	97,3%
82		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281	0	0	0	0	0,00%
83		PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84+85+86)	282	0	0	0	0	0,00%
84	811100	Primici od prodaje stalnih sredstava	283	0	0	0	0	0,00%
85	811200	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	284	0	0	0	0	0,00%
86	811900	Ostali kapitalni primici	285	0	0	0	0	0,00%
87	821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA (88+.....+93)	286	2.340.000	2.492.595	42.483	152.595	106,52%
88	821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	287	120.000	116.470	22.598	-3.530	97,05%
89	821200	Nabavka građevina	288	0	0	0	0	0,00%
90	821300	Nabavka opreme	289	65.000	70.180	19.884	5.180	107,96%
91	821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	290	0	0	0	0	0,00%
92	821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	291	16.000	15.842	0	-158	99,01%
93	821600	Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	292	2.139.000	2.290.103	0	151.103	107,06%
94		NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (87 minus 83)	293	2.340.000	2.492.595	42.483	152.595	106,5%
95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE)= UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 minus 94)	294	80.000	-137.753	963.314	-217.753	-172,2%

96		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	295	0	0	0	0	0,00%
97		PRIMICI OD FINANSIJSKE IMOVINE (98+.....+104)	296	200.000	172.463	0	-27.537	86,23%
98	813100	Primijene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	297	0	0	0	0	0,00%
99	813200	Primijene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	298	0	0	0	0	0,00%
100	813300	Primijene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	299	200.000	172.463	0	-27.537	86,23%
101	813400	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	300	0	0	0	0	0,00%
102	813500	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i zajedničkim ulaganjima	301	0	0	0	0	0,00%
103	813600	Primijene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302	0	0	0	0	0,00%
104	813700	Primijene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	303	0	0	0	0	0,00%
105	822000	IZDACI ZA FINANSIJSKU IMOVINU (106+.....+112)	304	0	0	0	0	0,00%
106	822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	305	0	0	0	0	0,00%
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i	306	0	0	0	0	0,00%
108	822300	Pozajmljivanje javnim preduzećima	307	0	0	0	0	0,00%
109	822400	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	308	0	0	0	0	0,00%
110	822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	309	0	0	0	0	0,00%
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310	0	0	0	0	0,00%
112	822700	Pozajmljivanje u inostranstvo	311	0	0	0	0	0,00%
113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (97 minus 105)	312	200.000	172.463	0	-27.537	86,2%
114		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	313	0	0	0	0	0,00%
115		PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (116+120)	314	0	0	0	0	0,00%
116	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja (117+118+119)	315	0	0	0	0	0,00%
117	814100	Zajmovi primljeni kroz državu	316	0	0	0	0	0,00%
118	814200	Primici od inostranog zaduživanja	317	0	0	0	0	0,00%

119	814300	Primici od domaćeg zaduživanja	318	0	0	0	0	0,00%
120	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja (121+122+123)	319	0	0	0	0	0,00%
121	815100	Zajmovi primljeni kroz državu	320	0	0	0	0	0,00%
122	815200	Primici od inostranog zaduživanja	321	0	0	0	0	0,00%
123	815300	Primici od domaćeg zaduživanja	322	0	0	0	0	0,00%
124	823000	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (125+.....+130)	323	300.000	244.778	118.704	-55.222	81,59%
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz državu	324	0	0	0	0	0,00%
126	823200	Vanjske otplate	325	0	0	0	0	0,00%
127	823300	Otplate domaćeg pozajmljivanja	326	300.000	244.778	118.704	-55.222	81,59%
128	823400	Otplata unutrašnjeg duga	327	0	0	0	0	0,00%
129	823500	Otplata duga po izdanim garancijama	328	0	0	0	0	0,00%
130	823600	Otkup duga	329	0	0	0	0	0,00%
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (115 minus 124)	330	-300.000	-244.778	-118.704	55.222	81,6%
132		UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (95+113+131)	331	-20.000	-210.068	844.610	-190.068	1050,3%
133		SINETIČKA KLASIFIKACIJA FUNKCIJA VLADE (COFOG) (134+143+149+156+166+173+180+187+194+203)	332	5.833.000	5.919.558	3.728.511	86.558	101,48%
134	01	Opšte javne usluge (135+.....+142)	333	5.743.000	5.730.760	3.594.236	-12.240	99,78%
135	011	Izvršni i zakonodavni organi, finansijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	334	0	116.470	7.598	116.470	0,00%
136	012	Strana ekonomska pomoć	335	0	0	0	0	0,00%
137	013	Opće usluge	336	5.743.000	4.851.924	2.902.460	-891.076	84,48%
138	014	Osnovno istraživanje	337	0	0	0	0	0,00%
139	015	liR Opće javne usluge	338	0	762.365	684.177	762.365	0,00%
140	016	Opće javne usluge n. k.	339	0	0	0	0	0,00%
141	017	Transakcije vezane za javni dug	340	0	0	0	0	0,00%
142	018	Transferi općeg karaktera između različitih nivoa vlasti	341	0	0	0	0	0,00%
143	02	Obrana(144+.....+148)	342	0	0	199	0	0,00%
144	021	Vojna odbrana	343	0	0	0	0	0,00%
145	022	Civilna odbrana	344	0	0	199	0	0,00%
146	023	Inostrana vojna pomoć	345	0	0	0	0	0,00%
147	024	liR Obrana	346	0	0	0	0	0,00%
148	025	Obrana n. k.	347	0	0	0	0	0,00%
149	03	Javni red i sigurnost (150+.....+155)	348	40.000	40.000	0	0	100,00%

150	031	Policijske usluge	349	0	0	0	0	0,00%
151	032	Usluge protivpožarne zaštite	350	40.000	40.000	0	0	100,00%
152	033	Sudovi	351	0	0	0	0	0,00%
153	034	Zatvori	352	0	0	0	0	0,00%
154	035	liR Javni red i sigurnost	353	0	0	0	0	0,00%
155	036	Javni red i sigurnost n. k.	354	0	0	0	0	0,00%
156	04	Ekonomski poslovi (157+.....+165)	355	0	0	0	0	0,00%
157	041	Opći ekonomski, komercijalni i poslovi po pitanju rada	356	0	0	0	0	0,00%
158	042	Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov	357	0	0	0	0	0,00%
159	043	Gorivo i energija	358	0	0	0	0	0,00%
160	044	Rudarstvo, proizvodnja i izgradnja	359	0	0	0	0	0,00%
161	045	Transport	360	0	0	0	0	0,00%
162	046	Komunikacije	361	0	0	0	0	0,00%
163	047	Ostale industrije	362	0	0	0	0	0,00%
164	048	liR Ekonomski poslovi	363	0	0	0	0	0,00%
165	049	Ekonomski poslovi n. k.	364	0	0	0	0	0,00%
166	05	Zaštita životne sredine (167+.....+172)	365	0	0	0	0	0,00%
167	051	Upravljanje otpadom	366	0	0	0	0	0,00%
168	052	Upravljanje otpadnim vodama	367	0	0	0	0	0,00%
169	053	Smanjenje zagađenosti	368	0	0	0	0	0,00%
170	054	Zaštita raznovrsnosti flore i faune i zaštita krajolika	369	0	0	0	0	0,00%
171	055	liR Zaštita životne sredine	370	0	0	0	0	0,00%
172	056	Zaštita životne sredine n. k.	371	0	0	0	0	0,00%
173	06	Stambeni i zajednički poslovi (174+.....+179)	372	0	27.882	125.877	27.882	0,00%
174	061	Stambeni razvoj	373	0	0	0	0	0,00%
175	062	Razvoj zajednice	374	0	0	0	0	0,00%
176	063	Vodosnabdijevanje	375	0	0	0	0	0,00%
177	064	Ulična rasvjeta	376	0	27.882	125.877	27.882	0,00%
178	065	liR Stambeni i zajednički poslovi	377	0	0	0	0	0,00%
179	066	Stambeni i zajednički poslovi n. k.	378	0	0	0	0	0,00%
180	07	Zdravstvo (181+.....+186)	379	0	0	0	0	0,00%
181	071	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	380	0	0	0	0	0,00%
182	072	Vanbolničke usluge	381	0	0	0	0	0,00%
183	073	Bolničke usluge	382	0	0	0	0	0,00%
184	074	Usluge zdravstvene zaštite	383	0	0	0	0	0,00%

185	075	liR Zdravstvo	384	0	0	0	0	0,00%
186	076	Zdravstvo n. k.	385	0	0	0	0	0,00%
187	08	Rekreacija, kultura i religija (188+.....+193)	386	0	50.845	8.100	50.845	0,00%
188	081	Usluge sporta i rekreacije	387	0	29.000	8.100	29.000	0,00%
189	082	Usluge kulture	388	0	21.845	0	21.845	0,00%
190	083	Usluge emitiranja i izdavaštva	389	0	0	0	0	0,00%
191	084	Religijske i druge zajedničke usluge	390	0	0	0	0	0,00%
192	085	liR Rekreacija, kultura i religija	391	0	0	0	0	0,00%
193	086	Rekreacija, kultura i religija n. k.	392	0	0	0	0	0,00%
194	09	Obrazovanje (195+.....+202)	393	50.000	49.800	0	-200	99,60%
195	091	Predškolsko i osnovno obrazovanje	394	50.000	49.500	0	-500	99,00%
196	092	Srednje obrazovanje	395	0	300	0	300	0,00%
197	093	Obrazovanje poslije srednje škole koje nije visoko obrazovanje	396	0	0	0	0	0,00%
198	094	Visoko obrazovanje	397	0	0	0	0	0,00%
199	095	Obrazovanje koje nije definirano nivoom	398	0	0	0	0	0,00%
200	096	Pomoćne usluge obrazovanju	399	0	0	0	0	0,00%
201	097	liR Obrazovanje	400	0	0	0	0	0,00%
202	098	Obrazovanje n. k.	401	0	0	0	0	0,00%
203	10	Socijalna zaštita (204+.....+212)	402	0	20.272	100	20.272	0,00%
204	101	Bolest i hendikepiranost	403	0	0	0	0	0,00%
205	102	Starost	404	0	0	0	0	0,00%
206	103	Nasljednici	405	0	0	0	0	0,00%
207	104	Porodica i djeca	406	0	0	0	0	0,00%
208	105	Nezaposlenost	407	0	0	0	0	0,00%
209	106	Stanovanje	408	0	0	0	0	0,00%
210	107	Socijalno isključenje n. k.	409	0	0	0	0	0,00%
211	108	liR Socijalna zaštita	410	0	0	0	0	0,00%
212	109	Socijalna zaštita n. k.	411	0	20.272	100	20.272	0,00%

U Fojnica,

Certificirani računovoda Polutan Amir

Dana 28.02.2023. Broj dozvole: CR-5464/5

CERTIFICIRANI RAČUNOVOĐA
AMIR POLUTAN
Licenca br. CR-5464/5

Rukovodilac
Sabahudin Klisura dipl. ing.

Stranica 8

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Ministarstvo finansija SBK
Nadležno ministarstvo

OPĆINA FOJNICA Fojnica
Potrošačka jedinica - glava

Fojnica
Sjedište potrošačke jedinice

Obrazac BS
4236232930002
Identifikacioni broj
84.11
Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti
0
Organizacioni broj
0
Operativni broj
0
Funkcionalni kod
0
Fond
Pojedinačni obrasci:
Konsolidovani obrasci:

28 FEB 2023
FINANSIJSKO/FINANCJSKO
INFORMATIČKA AGENCIJA
POSLOVNA JEDINICA TRAVNIK
ISPOSTAVA FOJNICA

BILANS STANJA
na dan 31.12.2022. godine

- u KM -

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	2	3	4	5	6	
1		I AKTIVA				
2	100000+ 200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3 do 10)	001	1.630.198	1.898.185	85,88
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	713.718	1.301.400	54,84
4	120000	Vrijednosni papiri	003			
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	718.592	596.785	120,41
6	140000	Kratkoročni plasmani	005	47.888		
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006			
8	210000	Zalihe materijala i robe	007			
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008			
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009	150.000		
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	53.173.824	9.658.799	550,52
12	011000	Stalna sredstva	011	51.174.552	6.551.051	781,17
13	011900	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	012	1.811.052	1.627.890	111,25
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12-13)	013	49.363.500	4.923.161	1.002,68
15	020000	Dugoročni plasmani	014	3.810.324	4.024.699	94,67
16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015			
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15-16)	016	3.810.324	4.024.699	94,67
18	031000	Vrijednosni papiri	017			
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	018			
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (18-19)	019			
21	09	Dugoročna razgraničenja	020		710.939	
22		UKUPNA AKTIVA (2+11) = 41	021	54.804.022	11.556.984	474,21

Kontrolni broj: 10950625724755

str. 1 od 2

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	2	3	4	5	6	
23		II PASIVA				
24	300000	A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25 do 30)	022	1.767.092	1.238.171	142,72
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	716.504	845.782	84,71
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024			
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025			
28	340000	Obaveze prema zaposlenicima	026	104.239	110.657	94,20
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	027		56.732	
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	946.349	225.000	420,60
31	400000	B. Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029	4.364.216	4.537.933	96,17
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030	4.364.216	3.941.148	110,73
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031			
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032		596.785	
35	500000	C. Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39-40)	033	48.672.714	5.780.880	841,96
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	44.999.284	982.013	4.582,35
37	520000	Ostali izvori sredstava	035	3.810.324	4.024.699	94,67
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036			
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037		774.168	
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad приходima	038	136.894		
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	54.804.022	11.556.984	474,21

Fojnica, 28.02.2023.
Mjesto i datum

CERTIFICIRANI RACUNOVODILAC
AMIR POLUTAN
Licenca br CR-5464/5

POLUTAN (NASIR) AMIR
Certifikovani računovođa

CR-5464/5
Broj dozvole

030/547-706
Kontakt

Sabahudin Klisura
Rukovodilac

Kontrolni broj: 10950625724755

str. 2 od 2

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Ministarstvo finansija SBK
Nadležno ministarstvo

OPĆINA FOJNICA Fojnica
Potrošačka jedinica - glava

Fojnica
Sjedište potrošačke jedinice

4236232930002

Identifikacioni broj

84.11

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

0

Organizacioni broj

0

Operativni broj

0

Funkcionalni kod

0

Fond

Pojedinačni obrasci:

Konsolidovani obrasci:

FINANSIJSKO-FINANCIJSKO
INFORMATIČKA AGENCIJA
POSLOVNA JEDINICA TRAVNIK
ISPOSTAVA FOJNICA

20 FEB 2023

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
Period izvještavanja od 1.1.2022. do 31.12.2022. godine

- u KM -

Redni broj	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos
1	2	3	4	
		I NOVČANI PRIMICI		
1		Prihodi (od 2 do 6)	450	5.159.414
2	710000	Prihodi od poreza	451	3.169.034
3	720000	Neporezni prihodi	452	901.084
4	730000	Tekući transferi (transferi i donacije)	453	656.096
5	740000	Kapitalni transferi	454	433.200
6	770000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	455	
7		Kapitalni primici i transferi (redni broj 8)	456	
8	811000	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	457	
9		Finansiranje (10+11+12)	458	172.463
10	813000	Primici od finansijske imovine	459	172.463
11	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja	460	
12	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja	461	
13		UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1+7+9)	462	5.331.877
		II NOVČANE ISPLATE		
15		Rashodi (od 16 do 21)	463	3.182.186
16	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	464	992.519
17	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	465	94.639
18	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	466	1.266.789
19	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	467	684.758
20	615000	Kapitalni transferi	468	50.000
21	616000	Izdaci za kamate	469	93.481
22		Kapitalni izdaci (redni broj 23)	470	2.492.595
23	821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	471	2.492.595
24		Finansiranje (25+26)	472	244.778
25	822000	Izdaci za finansijsku imovinu	473	
26	823000	Izdaci za otplate dugova	474	244.778
27		UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15+22+24)	475	5.919.559
28		NETO NOVČANI PRIMICI/ISPLATE (13 minus 27) ili (27 minus 13)	476	-587.682
29		SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	477	1.301.400
30		SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28+29)	478	713.718

Fojnica, 28.02.2023.
Mjesto i datum

POLUTAN (NASIR) AMIR
Certifikovani računovoda

Sabahudin Klisura
Rukovodilac

JERTIFICIRANI RACUNOVOD
AMIR POLUTAN
Licenca br. CR-5464/5

CR-5464/5
Broj licence

030/547-706
Kontakt

Kontrolni broj: 150301681193

str. 1 od 1

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON / KANTON SREDIŠNJA BOSNA
OPĆINA FOJNICA
OPĆINSKI NAČELNIK

Broj: 02-11-115/23
Fojnica, 11.07.2023. godine

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI-ja 2580) daje se u vezi s vašom finansijskom revizijom **Općine Fojnica** za 2022. godinu, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu s posebnim propisima Federacije BiH za budžetske korisnike o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazane u finansijskim izvještajima **Općine Fojnica**, u svim značajnim aspektima usklađene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvređivanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova proveli smo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupili smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane u finansijskim izvještajima.

Omogućili smo vam:

- pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;
- pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku, pokrenutim protiv **Općine Fojnica** i koje je pokrenula **Općine Fojnica** i procjenu ishoda tih sporova;
- pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnanja i isplate po tim osnovama;
- dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije;
- neograničen pristup osobama u **Općini Fojnica** za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu uticati na subjekt, a uključuju:
 - rukovodstvo;
 - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
 - ostale, gdje prevara može imati značajan učinak na finansijske izvještaje.

OPĆINSKI NAČELNIK

Sabahudin Klisura, dipl.ing.